

ॐ नमः श्री गणेशाय नमः ॥ ॥ श्री चारु कोटि
 नमः ॥ ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ॥ आचार्य स
 नयोः प्रो मनु कथ्यते तमं ॥ निशामरे
 विसाराद् दधो ममः ॥ १ ॥ माहा माया
 यथा मत्त न राधिय ॥ सव भुव माहो
 वर्णिता न चो रवे ॥ २ ॥ स्वारे चि ये न
 त्र माश समुद्र व ॥ सुरथो नाम राजा भुक्त म
 से क्षिति मंगले ॥ ३ ॥ सप्त सतिका को कथा
 हा विसार गरी कहं ह्व ॥ ॥ जै मुनि ऋषि
 ले मार्कण्डेय ऋषि ह्व शा वर्णिना म मनु
 ये को उत्यति भया का विसार स्वर्ग ॥ ॥ मा
 र्कण्डेय कहं ह्व ॥ सुर्ये का पुत्रा माव
 र्णिना म गन्या का भया ति मनु को जन्म भया को
 विसार कहं ह्व ति मिसुन ॥ मार्कण्डेय का कथा
 ले मनो नर का श्रेष्ठ सुर्य का पुत्र वदा का मा
 निपरा क्रमि सा वर्णिना मा मनु भया ॥ २ ॥ ये
 देशे विदुदा का शमय मा स्व

२५६

श्री गणेशाय नमः

या ले आफ्रा पुत्र है गरी पजी को पालना गर्थी तिसु
रथराजा को कोहि समये मा. से कहे जाति वे रि उ
दे ॥ १ ॥ तिसुरथराजा को सेना वडो पराक्रमि थी
न ॥ २ ॥ त्यों से कक्ष को सेना थोरै थी यो तपनि
रथ लाई जिनि लीयो ॥ ३ ॥ तस्लाई तडाई
म ॥ ४ ॥ पछि वाट सुरथराजा आफ्रा सहरमा आया
पछि फेरी त्यों वैरी वडो वल वन ते स्ले चारों तर फधे
रि दियो ॥ ५ ॥ सुरथराजा को मंत्री पापिष्ठ थियो
ते से ले राजा को नन्दार तुटि लीयो ॥ ६ ॥ तिसुरथ
राजा घोडा मासवार भे वडावन मा. सिकार को नि
हु गरी यक ले गया ॥ ७ ॥ तिसुरथराजा मे धाऊ
धिको ॥ ८ ॥ देखा. कसो आश्रम भन्या. चारों
तरफ वाघ वस्या का ऋषिका सिष्या पुत्रा दिले
स्वभाय मान भया को ॥ ९ ॥ केहि काल पर्ये वि
ति राजा सुरथ तेस आश्रम मार्गे खडा भयार मे
आऊ सिने भादर पुर्व क अर्घ पाइ पुजा गया
सजा ॥ १० ॥ यम मा ॥ ये ताई ताहे न ला गया

॥१०॥ अव मेरा राज्य छुट्यो भनि सो कहति यो
मन्मा विचार गर्दा ॥११॥ मेरा वडा दुर्जन मंत्री
थियो तपनि धर्म मर्ज्या दाते पूर्ण भया को पर्जा
पालना गर्थ्यो अवर्तु पान्न पर्जा पनि मेरो सुरथना
मा हाति सदा मदले पूर्ण भया को त्या पनि मेरा स
नुकाव सभया हुनु ईन्को खवर शुभ सुर पावैन ॥
१२॥ त्यो सुरथना मा हाति घान पाउँछु पाउँदैन जो
मेरा चाकर र्थीया ती नीत्या धन मेवाट पाउँथ्या ॥
१३॥ ती मेरा चाकर आज अरु राजा को नीत्ये स्प
वाग छिनु ॥ मैले वधिया तरह सित दान पुण्य ग
री वडा दुखले पाया का दोलथ को भंराजार को धन
उदायेर खाति गरई दीये हुनु दुष्ट देवानले ॥१४॥
॥ सुरथ राजा आफ्ना चाकर मंत्रि हाति राज्य को
अति दुखित भै चिन्तना गर्दथ्या ॥१५॥ तिसुरथ
राजा का ऋषिका आश्रम मा अगादि सेक वैश्य
साहु कार देवियो ते स समये मा सुरथ राजा
ले त्यो साहु कार वैश्य लाई तिमिके हो तिमि ६
का कर राग ले ऋषिका हा आयो भनि विस्तार ६

स्वध्या ॥१६॥ तिमो मनमा वडोदुरवभयाजसा
मनमा चिन्ताभयाजसा देखिन्हः विस्तारग
रिभन भेन्दा समाधि वैस्ये राजाले वडा पीतिले
राजाको वचन सुनि विन्ती गर्छन् ॥१७॥ तिस
माधि वैस्ये सुरथराजा का पाउ मापरि आफ्रा दुष
को वतान्न विन्ती गर्छन् ॥ हे सुरथराजा मस
माधिनामा वैस्ये वडा धन वन का कुलमा जन्म
लीया का हुन् ॥१८॥ मेरा दुर्जन स्त्री पुत्र ले धन
का लान् चले मलाई घर देवी निका ली दिया का
हुन् ॥१९॥ आफ्रा कुल कुटुम्ब देखि दुल्या अस्त्री
पुत्र ले धन हरि लिया घर देखि निका ली दीया को
दुरव पाया को हुन् त पनि मेरा स्त्री पुत्र कु सत छ
कि छैन भनि दुखित भै रह्या का हुन् ॥२०॥ भा
ई वंन्धुहरु को पनि केहि सवर पाउ दैन स्त्री
पुत्र को पनि केहि सवर पाउ दैन र उदा सभ
या का हुन् ॥ तिनका घरमा कु सत छन की
का छन क सो छन ॥२१॥ धन का लालची ले

यस्तामेरास्त्रीपुत्रकुलकुटुम्बले घरदेविनिकालिदि
याकाहुन ॥२२॥ येस्तादुर्जनस्त्रीपुत्रकुलकुटुम्बमा
थि.तिमोपीतिदयाराथि किन सोकगछे भनिसुर
थराजाले भन्दा समाधिदेस्य भद्धन ॥ हे महाराज
जस्तामेरामनमाथियो सोतिमिआग्यागछे ॥२३॥
॥ हे महाराज परंनु मैलेक्यागहं मेराचित्रकठो
रहुन्दैननृजसपुत्रस्त्रीले धनकालोभले मेरामा
यात्यक्तगरीमलाई घरदेविनिकालिदीया ॥२४॥
॥ स्त्रीपुत्रभाई विरादरले मेराउपरमाणाछोडीदि
यातपनि स्त्रीपुत्रादिकाउपरमेरापीतिछुट्दैन
॥ यो क्याकारनले हो हे महाराज यो मकेहि जान
सक्तिन ॥२५॥ येस्तानिर्गुराणीपुत्रवांधवकाउप
रमेराउपरपितिछुट्दैनन ॥ तिन्कानिमिन्नम
लाई मन्दोचित्तभेरहेछ ॥२६॥ मपरपीतीनभ
याको येस्तापुत्रभाईदेवि मेरामनकिन कथो
रहुन्दैन मक्यागहं तिमिआज्ञागरयतिविस्तारस
माधिनामावेस्यले सुरथराजाछेउ विन्तीगया ॥ मा
केदेसेले जे मुनिछेउकहंछन हे जे मुनियतिवि

स्तारभयापछि ॥ २१ ॥ सुरथराजासमाधिबैस्ये दुई ऋ
षि छेऊ अधिनताहिरभैरखा ॥ २८ ॥ सुरथराजा स
माधिबैस्ये आपस्माकथावृत्तान्तगरी राजा सुरथले मे
धा ऋषि छेऊ स्वछन्द ॥ हे ऋषिश्वर मेरो मनवस
नभयाको दुखको तरंगवठनालाई जो मेरो राज्य
मेरो धन भन्दार हो भन्याको मोह मलाई छुद्देन
यो क्या हो ॥ ३० ॥ हे ऋषिश्वर जसो मुखलाई आ
ग्या छन्द ॥ तसो मलाई ते सराज्यको मोह छुद्
नु यो कारण क्या हो यो समाधिबैस्य पनि रिप्रपुत्र
ले दोलथली घर्वाट निकालियाको चारकानभ
याको यो बैस्यलाई मोह छुद्देन हामि दुषित हो
॥ ३२ ॥ यो कुपे मोह हो भनि जानिंदेव परन्तु मो
हले ये चियाका हो हे ऋषेश्वर जो वडा जानिपुह
ष छन्द पनि मोहमा दुविरह छन्द क्या कारण ले
हो ॥ ३३ ॥ तपनि सो समाधिबैस्य पनि मोहमा परी
रखा सुख हामि छेऊ विस्तार आज्ञा गर भन्दा ऋ
षि आग्याग छन्द ॥ हे सुरथ सब प्राणि मात्रमा ईदि
य जो चरजा ॥ हे सुरथ विषये रुपि

ज्ञान छ तयो प्राणि का शरी मा जु दा रहं छ को हि
प्राणि रात्रि मा यु धा छ न् ॥ ३५ ॥ गो म हि ष्या दि
प सु जो छ न् दि न रा तृ मा व रो व र दे ष्छ न् ज्ञान प नि
प सु मा छ ति मि भ न्छो म नु ष्य मा मा ज्ञान छ
प सु पं छि स वै प्रा णि ज्ञान ज स्तो म नु ष्य मा ज्ञान
छ त स्ते ज्ञान मृ ग पं छि मा प नि छ ॥ ३६ ॥ ज स्तो
ज्ञान म नु ष्य मा छ त स्ते ज्ञान प सु पं छि स वै प्रा णि
मा छ ॥ ३७ ॥ ज्ञान जो छ न् म नु ष्य मा प सु पं छि मृ ग
दि मा व रो व र र हं छ न् ज स्तो पं छि मा ज्ञान र ह्या का
छ त स्ते स वै पं छि त्ता ई दे षु ई मो ह प ष्या को कि
न दे ष्ये न नः त स्ते स वै प्रा णि मा मो ह रू पि मा हा मा
या दे वि छ न् कि न भ न्या दे वि का सा म र्थ ले ॥ ३८ ॥
स न्सार को स्थि ति पा ल ना ग र्ण्या ना रा य न कृ न् ॥ ति
न्की जो ग निं द्रा म हा मा या दे वि कृ न् ये स कुरा को
आ स र्य न मा न ॥ ४० ॥ वि ष्णु कि मा या ले स न्सा मो
हि त ग र्था रा रा या कि छ न् ति दे वि ले व डा व डा मा
नि स पुरु ष रू प नि षे चि र ह्या का छ न् ॥ ४२ ॥ व
ले ले म म ता मा हा लि ग मि न्ती दे वि ले च रा च

रसन्सारको शृष्टि गर्छन् ॥४३॥ ति देवीले भक्ति
जन पाथ पुजा गर्नुलाई प्रसन्न भै कन मुक्ति पनि
दिछिन् ॥४४॥ सन्सार कि हेतु भुत भविष्ये सबै
मा भया की सबै देवताले मानि राख्नुको छुनु भनि मे
धा ऋषिले भन्दा तव फेरी सुरथ राजाले मे धा ऋ
षि छेउ विस्तार स्वद्वन्द्व ॥ हे ऋषेश्वर ति मि मा
हा माया छुनु भन्दु ति देवि कुनू कुनू कारु देखि
उत्पति भईनु ति देवि क्या काम गर्छनु कारु छुनु ॥
४५॥ ई देवीको जस्ता प्रभाव छ जस्तो रूप छ जस्ता त
रहले उत्प भया की छुनु ती देवीको कथा हा ति मि
छेउ सुन्नाको मेरो वडो ईक्षा छ ति मि वेद पारंगद
भयाको पंरिउत माश्रेष्ट छौ कथा हा कहना माजोग्ये
छौ भनि सुरथ राजाले स्वध्या र पनि मे धा ऋषि
ले वीस्तार गर्छन् ॥४६॥ हे माहाराज ति मि सुन मक
हंछु ॥ यो सन्सार की उत्पति देवि नित्ये छुनु ॥ ती दे
वीले जगत् सन्सार फैलाई राखि छुनु ॥ ती देवीको ज
न्म उत्पति धेरै प्रकारको छ ॥४७॥ ईडा दि देवताको
कार्य सिद्धि गर्ना निमिन्न पुगत भया कि छुनु तस्का
रन ती देवि

जव भगवान् सन्तारमा से काराव प्रलयकाल
मा सेष सख्या गरि सुतिव क्तनु भयो योग निंदा
मा फेरुई दियाः ॥ ४८ ॥ तस्मै समये मा भगवान्
सुत्या को वेला थियो भगवान् का कान का मयल
वाट भया का मधु कैटभ भन्या २ दैत्य भया वि
ष्णु का नाभिक मल मा वस्या का वृह्म लाई मर्न त
यार भया ॥ ४९ ॥ त्रेख सख्या मा सुत्या का भग
वान् विष्णु का नाभिक मल मा वस्या का वृह्म विष्णु
का कान को मयल ले वन्या का मधु कैटभ ति दुवै
दैत्य पनि ॥ ५० ॥ तस्मै समये मा वृह्म ले भयंकर
ति दुवै दैत्य मधु कैटभ ले आफु लाई मर्न तयार
भया का विष्णु सेष सख्या मा सुत्या का देविकन
येक चित्र भै वृह्म ले योग निन्दा को अस्तुति ग
र्न ला गया ॥ ५१ ॥ विष्णु लाई जगार्तन विष्णु का आ
खामा वस्या की योग निन्दा जो देवी हनः उन्को
अस्तुति वृह्म ले गर्न ला गया ॥ ५२ ॥ हे जोग निन्दा
देवी स्वाहा स्वधा वषट्कार रूप ति मिने हो ॥
५३ ॥ अमृत कार नित्य रूप पति ती मीने हो ह
स्व दिर्घ लुप्र ति न

हो हे माता जय गर ॥ ५४ ॥ आधा माता हत तिमिने
हो यो अष्टेर मुख वाट पतिक हिन सकनु विशेष
गरि हे दा तिमिने हो ॥ ५५ ॥ सा विवि रुय मंध्या रूप
परम श्रेष्ठ माता रूप तिमिने हो तिमि देवी संसार
धारना गरी राख्यो ॥ ५६ ॥ संसार को पातना गन्या
तिमिने हो सर्व काल माया जगत नास गन्या पनि
तिमिने हो ॥ ५७ ॥ श्रुष्टिका समय मा श्रुष्टि रूप प
नि तिमिने हो संसार का पातना गन्या तिरूप पनि
तिमिने हो ॥ ५८ ॥ माहारूप माहा दे विरूप माहा ई
श्वरी रूप पनि तिमिने हो सत्वर जत मते प्रकृति
रूप ले विराज मान्यो ॥ ५९ ॥ काल रात्रि माहारात्री
माहारात्री रूप भयंकर रूप लक्ष्मिरूप ईश्वरी रूप ल
ज्जारूप बुद्धिरूप बोध रूप सर्व तिमिने हो हे जननी
॥ ६० ॥ लज्जारूप पुष्टिरूप शान्ति रूप क्षान्ति रूप
पनि तिमिने हो सर्व सुर चक्र धार्या पनि तीमिने हो
॥ ६१ ॥ शंख धनुर्वाण भुडी परी घंटा तिद शह निया
र धार्या पनि तिमिने हो सुन्दरी माय पनि अति सुन्द
र तिमिने हो ॥ ६२ ॥ अमर रूप अमर रूप अमर रूप प

तीतिमिनेहो. सन्सारमाजोश्रेष्ठ छनूतस्कीआत्मा
तिमिपनीपरमेश्वरिहो. ॥६३॥ जगत्संसारकीश
क्तिरूपपनि तिमिनेहो. ॥ तिमोअस्तु तिमकाहात
कगरीसकनु. तिमोदेवीकसोभन्या. सन्सारकोशु
ष्टिकर्तापालनागन्याजोवीह्नुथिया. ॥६४॥ उंपनि
निन्दारूपितिमोवसमागया. ॥ अवतिमोअस्तुति
गर्नाकोसामर्थछ. कुनूदेवताकोछ जुनूदेवीलेविह्नु
कोदेहधारीनू. ॥६५॥ मवह्नाकोशिवकोपनिदेह
धारीदेउ. अवतिमोअस्तुतिगर्नाकन. कसेदेवताको
सामर्थछेनमू. तिमियेस्तिवडीदेवीकोअस्तुतिमेले
गया. ॥६६॥ ईने२दुईमधुकैदभनामादेत्येवडाला
इतिमिदेवीलेमोहितगराउ. जगत्स्वामि. जोवीह्नु
छनू. तिनूलाईचांदेजगाईदेउ. ॥६७॥ दुई२देत्येछ
नू. तिनूलाईजसतरहलेहुंछुमानुहुंछु स्वकुराकोजा
न. विह्नुलाईसमझाईदेउ. भनि. धृतांतमेधाऊधि
ले. सुरथराजाछेउगछनू. ॥६८॥ जुनूतरह. तामसि
कालिमाहादेवीछनू. तिनूकोअस्तुतिगयार. तसस
मयेमाआयामुषनाकहातछाति. ॥६९॥ देखिनिम
क्याकी. तिदेवीको. ॥७०॥ तिमोअस्तुतिजोगानि

न्दा देविले. श्रीनारायेन लाई छोडि दीई नू ॥७०॥ ज
लामयु समुद्रमा. सेष सेर्ज्यामा विष्णु उठि घडा भ
या. ॥ तस समये मा. जगत्पति श्रीनारायन ले. पा
पी छ ति दुवै मधु केट भना मा दैत्य वडा पराक्रमि
देखा ॥७१॥ कसा ति दुई दैत्ये ले रिस लेला तू रनेत्र
गरि वंछा लाई मार्न तयार भया को देखि कन. ति दुवै
दैत्ये सित. भगवान् ले पाच हजार ५००० वर्ष संम
ल डाई गया. ॥७२॥ देवी ले मोहित गराया का. ति दुवै
दैत्ये ले भगवान् छेउ भन्यो. ॥ ती मि वाहु जुहु मा कु
सल रखा छौ भन्या. उन्मत्त भया को दैत्ये भन्छन्.
॥७३॥ हामि तेरा वाहु जुहु देखी खुसि भजौ. तहामि
छेउ वरदान माग भनी दैत्ये ले भन्दा. भगवान् ले व
र माग छनू. ॥ हे दैत्ये होति मि म देखि संतुष्ट जति
भयो त. ति मि दुवै मेरा हात वाट मर. ॥७४॥ क्याहु
छ य सवर माहु मेधा ऋषिले सुरथ राजा छेउ क
हन्छन्. ॥ हे सुरथ राजा. जब भगवान् ले. दुई दैत्ये छे
उ वर मागी कन. ये सा तरु सित ठगी कन. सर्व
सन्सार. जल मधुन गरा को देखी कन. ति दैत्ये ले ये

लो गभर्गरी भगवान् छेउ भन्या वर दिया ॥ ७५ ॥
वर दिया पछि भगवान् ले आ फ्रा जं घा मारा धिसु
दर्सन चकले मधुकेतभ को सिर काटि दियो ॥ ७६ ॥
॥ हे सुरथ राजा ये स्प कार ले जोग निन्दा रूप माहा
काली देवी उत्पन्न भई थिनु ॥ वंछाले ति देवी को
अस्तुति गरीनु ॥ ७७ ॥ विष्णु का हात दे धि मधुकेट
भलाई मराया ॥ ये ति देवी को प्रभव जति छन फे
रि पनिक हं छु ति मि ये कचित्त भै सुन ॥ ७८ ॥ ॥
इति श्री मार्कण्डेय पुराने सावर्णि के मन्वन्तरे दे
वि माहात्मने मधुकेट भवध पथ मोध्याये ॥ ९ ॥
॥ श्री कालिकायनम ॥ ॥ मेधा ऋषि जो छन
सुरथ राजा छेउ कथा हाक हं छु ॥ हे सुरथ पहिले स
त्य युग मा सय वर्ष संम दैत्ये को राजा महिषासुर
कोर देवता का राजा ई दु को जुद्ध हुंदा भयो ॥ १ ॥ ते
स जुद्ध मा वेदा पराक्रमि दैत्ये ले देवता लाई जिति
दिया ओ फे राजा भया ॥ देवता हरु भाग्या दैत्ये ई दु
भया ॥ २ ॥ ते स जुद्ध मा देवता ले हाया तव वंछा दि
देवता हरु जाहो माहा विष्णु वस्या का थी या ते स जग
मा सर्वे देवता ले हात ॥ ३ ॥ महिषासु

रले जितिया को देवता ले विष्णु छे उ गया ॥४॥ तयो महि
षा सुर ले सुर्य चंदु मा अग्नि वायु जम वहन अरु देवता
को अधिकार व ले ले लिया ॥५॥ महिषा सुर ले ईन्द्रा दि दे
वता लाई स्वर्ग वाट निका सि दी यो र ज से पृथ्वी मा मनु
ष्ये फी र्द छन त से गरी ईन्द्रा दी देवता मु लो क मा फी
न ला ग्या ॥६॥ देवता को सनु महिषा सुर को वृ तान्त
कहन लाई ति मा सर न मा आभूं ॥७॥ ये सा तर ह ले
देवता को विला प भया को श्री वीष्णु शिव ले सुन्यार
वहुत वहुत को प उ थ्यो र नेत्र को भुवन मा गाठा पाया
॥८॥ वडा री स ले युक्त भै विष्णु का मुख वाट मा हा देव का
मुख वाट वृद्धा का मुख वाट ई ति ने देवता का मुख वाट
व डो ते ज नि स्क्रो ॥९॥ ते से ते ज ईन्द्रा दि देवता का शरीर
दि खि नि स्क्रो र से वे देवता को ते ज को थु प्रो भयो ॥१०॥
त्यो ते ज को थु प्रो क सो भयो भन्या वल्दा आगी को पर्वत
ज सो जा ज्व ले मान द से दि शा मा उज्या लो भया को
देवता हरु स वे ले दे ख्या ॥११॥ देवता हरु का शरीर वा
ट नि स्क्रो को ते ज को थु प्रो भया को त स थु प्रो का नारी
स्त्री ज सो रुप उ त्पन्न भया को दे खियो ति स्त्री को ते ज
ले संपूर्ण दि शा ती त लोक मा भरी यो दे ख्या देवता ह

रुते ॥१२॥ त्यों तेज का पुंज शिव का तेज को मुख भयो
जम का तेज केश भयो विष्णु का तेज को वाहु भयो ॥
१३॥ चंद्र मा का तेज ले दुई स्तन भयो ईन्द्र का तेज ले
कपाल भयो वरुन का तेज ले जंघा भयो पृथ्वी का तेज
ले नितंब भयो ॥१४॥ ब्रह्मा का तेज ले हात का अंगुला भयो
कुबेर का तेज ले सुन्दर से अति सुन्दर नासिका भयो ॥१५॥
दुई संध्या को तेज ले भग भयो वायु का तेज ले दुई का
न भयो अरु ते ती स्कोटि देवता का तेज ले सिवा देवी
को सर्वाङ्ग भयो ॥१६॥ सर्व देवता का तेज ले जंब देवी
उत्पन्न भयो ति देवी लाई देखि महिषासुर ले दुख दि
या का देवता हरु हर्य भयो ॥१७॥ जंब देवी सदा भई नू
माहा देव ले आफ्रा हात को त्री सुत ठिके र हात मा दि
या त से गरी कृष्ण ले आफ्रा हात का चक्र देखि अर्को
चक्र ठिकि देवी का हात मा दीयो ॥१८॥ वरुन देवता
ले संख दिया अग्निले वछा दियो वायु ले वारा भ
रीया को थोका स्मेत को धनु दिया ॥१९॥ ईन्द्र ले आफ्रा
वर्ज देखि दोशो वर्ज ठीके र दिया ॥ और वरुन हातिका ग
ला को घंट पनि दिया ॥२०॥ जम ले कात डंड वाट ठी
के र अर्को डंड दिया वरुन ले दिया पुजा पनिले

अक्षमालादिया. वंस्त्रालेकमंराडलुदिया ॥२०॥ देवी
काशरीरमाजति छिउं थीया. तिरोम. कुपमा. सुख
लेआफ्रा किरनले रोम रूप भरीदिया. काललेठाल
षडुदिया ॥२१॥ क्षीर समुद्रले निर्मलमोति कोहा
लवक्षदिया. चुडामनि नवरत्न जडिया को. कुराड
ललगाईदिया ॥ हातमारत्न जडी अंगुथी पनि दि
या ॥२३॥ दुद समुद्रले कपालमा अर्धचंद्राकार टि
कालगाईदिया अथारै हातमा वाजुवन्द पाउमा चु
गुरा. नेवल. गलामा धुक धुकिदिया ॥२४॥ विश्वक
र्मा ले हातमा मुंडिलाईदिया अनेक गहना पनि लाई
दिया ॥२५॥ अनेक रुतियार ले काट्टा पनि. नकाटि
न्या. कवच पनिदिया ॥२६॥ कौनै जुगमा पनि नसु
कन्या. कमल को माता. सिरमा गलामा लगाईदिया
॥२७॥ जल समुद्रले अति सुन्दर कमल हातमा दिया
ना नापकार कारत्न सुमेनि स्मेत्त दिया ॥२८॥ कुवेर
ले सदा मद ले भरी रहन्या. यस्तो मद को पात्र दिया. ४
नाग को राजा. सेष नाग ले वडा वडा मनि रत्न ले भुषि
त गरि यस्ता सर्प को माता दिया ॥२९॥ यो पृथीवी
सेष नाग ले धारीय ले नति देवता छुन ति नले आफ्रा

आफ़ा गहना हति पार देवी लाई दिया ॥३०॥ ति देवी पु
संन भै वडो अट्टाट हास गदै ति देविका शब्द ले संपूर्ण
आकाश भरीयो ॥३१॥ तो सब अकाश मान चुताई त
स समये मा तो पृथ्वी मा पुति सब वडो भयोर जति
समुद थीयो कं पित भया ॥३२॥ पृथ्वी पर्वत पतिके
पित भयो इडादि देवता हरु सबै हर्षित भयो ति देवी
का अघी वाट गयेर जय जय भनि भंन्था ॥३३॥ वडा थ
छाले शिर नं मुगरी सबै ऋषि श्वर ति देवी अस्तुति
गई थ्या यत्ता तर हले तिन लोक मा सो भीत गरिन्
॥३४॥ ते स समये मा देवता को सनु महिषासुर ना
मा दैत्ये जो छत्र ते स्ते आफ़ा फाजलि सबै सह्र अ
ह्र हति पार लिन लायेर आफ़ा महिषासुर ॥३५॥
स्मेत्त वडा भयोर देवी को अट्टाट हास सब सुनिगे
र अरे क्या को शब्द भयो भनि आफ़ा पनि त्यो दैत्ये
ले शब्द गर्था वडा को धले मद पर्का आयो भनी
सह्र अह्र फट्कार को शब्द गर्न लाग्यो ॥३६॥ सबै
दैत्ये आफ़ा साथ मालिकन ति देविलाई मारन भनी
दगुर्था ॥ महिषासुर ते स समये मा देवी लाई हे
द थ्यो ति देवी ले आगे ले दैत्ये लोक मा त्राहि २

गराउथिन् ॥३७॥ जुन देविले आफ्ना पाउका भारीले. य
थिले आई भैचिराधि दिईन् ॥ सीरका मुकुटले आकाश
छापिराधि थीईन् धनाकाशब्दले पातालक्षोभित ग
रायाकिथिईन् येसातरहले. तिने लोक व्यापु गरिराधि
छन् ॥३८॥ हजार हातले दसे दिशा व्यापु गरीव स्याकी
थीईन्. येति देवि सर्वे दैत्येले जव देवि देखा तव दे
वीसित दैत्ये हरुले लडाई गर्न तयार भया ॥३९॥ क
सो लडाई हुन लाग्यो भन्या अनेक तरहका शस्त्र हति
यार. दसे दिशा व्यापु मान भयो. महीसा सुरको वक्ती
चिसुर्दैत्य रतस्को भाई ॥४०॥ चामर नामा दैत्ये. च
तुरंग सेनाली देविका साथ लडाई गर्न लाग्यो. छ अयु
त फौजलि. उदगु नामा दैत्ये पनि लडाई गर्थ्यो ॥४१॥
माहा हनु नामा दैत्ये हजार अयुत फौजलि जुद्ध गर्न
लाग्यो. छ पन्न अयुतरथलि असिलो नामा दैत्ये जुद्ध
गर्न लाग्यो ॥४२॥ छ सय अयुतरथ स्मेत् हाति घोडा
अनेक हजारै फौजलि वायुकल नामा दैत्ये जुद्ध गर्न ला
ग्यो ॥४३॥ कोटिरथलि व्रत नामा दैत्ये पचाच् अयुत
रथली विदालास्य दैत्ये देवि शित जुद्ध गर्न जायो ॥४४॥

हजार अयुत हाति घोडा रथ स्मेत अरु फौज देवि संग
लडाई गर्न आयो ॥४५॥ कोटि हजार रथ स्मेत तैसे कोटि
हातिका सवार कोटि २ घोडा का सवार लि महिषासुर दैत्य
देविका साथ जुद्ध गर्न लाग्यो ॥४६॥ त्यो सर्वे फौज ले मा
हा देविका उपर तो मर भयो भींडी पाल भयो बर्हि मुसल
बर्हि परसु पट्टि सभयो ये सा ये सा तरुका हतियार लि
कन दैत्य लडाई गर्थ्यो ॥४७॥ कोहि दैत्य देवीका उपर
बर्हिले कसै दैत्य ले पासा मा बल्छु उन कपट पासा छो
ड्यो ॥४८॥ कोहि दैत्य हात मा बर्हु लीयेर देवी लाई
मार्न दगुर्थ्यो ॥ देविले पनि दैत्य ले चलाया को जति ह
तियार अस्त्र मंत्र ले सर्वे आफ्नो हतियार अस्त्र मंत्र को व
र्षा गरी खेल गयो हे हुले ले काटि दिंथी ईन ॥४९॥ देविले
आफु मुख फेलाई दिंथी ईन देव ऋषि हरु ले देवी को
अस्तुति गर्दा देवी लाई पुसन्न गर्थ्यो ॥५०॥ ति देविले
आफ्नो हतियार शस्त्र मंत्र ले गरी कन दैत्य हरु का स
रीर का हात काट्छिन् ति देवी का वाहन सिंघ ले पनि
आफ्नो शरीर का जगर्छु फराछु थ्यो ॥५१॥ त्यो सिंघ
ले दैत्य का फौज मा पस्येर जसो वन मा दछ्या लो ले घ
र पोल्दा हे यस्तो छिन्मा कान्छो शङ्ख तसै त्यो

सिंघले दैत्ये को फौज को नाश गर्न लाग्यो ॥ ५२ ॥ त्यो
सिंघले दैत्य का फौज मा पस्यो दैत्य सितल डाई गर्दा
देविका निस्वास को वाफ वहुत हुदा तेस वाफ वा
ट देवी का गन उन्पति भयार हात मा परसु भिंडी पा
ल खड्ग पहिस यस्ता हतियार लिया ॥ ५३ ॥ नाना
प्रकार का ये सा हतियार लिकन देवी का आफ्ना
सामर्थ ले वडा पराक्रमि देवी का गन हरु दैत्ये ला
ई मार्यो को हि गन हरु नगर वजाई कर उठ्यो को
हि गन संख वजा उठ्यो ॥ ५४ ॥ को हि गरा तलै ग
धर्व हरु तेस लडाई का उत्सव मा मृदंग वजा उठ्यो
तेस वाजा का ताल मा देविलेत्री सुल हात मा ली गडा
शक्रि को वरु गद धीनु ॥ ५५ ॥ खड्ग आदि गय्या का
हतियार ले वडा वडा दैत्ये का सेना लाई देवी ले मा
र्यो ॥ कसै दैत्ये लाई घंट का शब्द ले मोहित गर्दै दै
त्ये लाई मार्यो ॥ ५६ ॥ को ई दैत्ये लाई डोरी ले बाधे
र खेचि थिनु कसै दैत्ये हरु लाई बाठ लाया को तिष्ठा
वार भया का खड्ग ले देवी ले दुका दुका गरी काट् तथी
नु ॥ ५७ ॥ कसै दैत्ये लाई गडा ले ठटाई पृथ्वि मा परी

रहंथीन मुसुलदेत्येताईवहुतेदेविलेमाया मुखदे
धिरक्तवहाउदा येसादेत्ये एधि मालडीरहंथ्या ॥५८॥
॥कोहिदेत्ये एधि मापछाईधीन कोईदेत्येकाछाटि
मात्रीसुललेहानेरमाया कोईदेत्येताई तिरकोवर्षा
गरी एधि मापसारिरहंथ्यो ॥५९॥ कोईदेत्येकला
भयाकाछनभन्या वाजलेजसोगरी पंछी लाई गांजे
रमाछन तसेगरिदेवताहहलेपकंदापाराछाड्
थ्या कसेदेत्येकाहात कसेकागलाकाटिजीमिमाप
रीरहंथ्यो ॥६०॥ कसेदेत्येकाशिरकाटिदिया कसेका
प्यतकाटिदिया कसेकाजंघाकाटिदियारजिमिमा
गीराईदिंथीन ॥६१॥ कसेदेत्येकायेकहातयेकनेत्र
येकगोडाकाटिदिंथीन दुईदुईतुकागरीकाटिदी
थिनूतपनिफेरिफेरीसडाईथ्यो ॥६२॥ शिरकाटि
याकादेत्येहहवडावतवानुभेआफ्राहतियारति
येरजुहुगथ्यातेसजुहुमावाजाकोतालमाकोई
देत्येनाचूथ्या ॥६३॥ सिरकाटियाका कवीधदेत्ये
हहहातमातरवारवछासियेरतयारभयाकोई
देत्येहहदेवीलाईसडारहसडारहमनीमंथ्या
॥६४॥ यस्तातरहसितनेकाजुहुमादेत्ये

मानीले पृथ्वीमा अंगमे भै गयो. तेसर नभुमिमा
देवीले हिडना लाई बाढो पनि पाई ननु ॥ ६५ ॥ तेसर
नभुमिमा रक्तको नडिवहं थ्यो. दैत्येका सेनाकाम
ध्येमा. हानिघोडा विना असवारि ही दैथ्या ॥ ६६ ॥ दे
वी अंभिका ले क्षनमात्रमा दैत्ये महिषासुरको सेना
को नाश गरीनु ॥ कस्तो गरी भन्या जस्तो गरी डछाला
ले वनका सुक्याको घरका थक्षनै मा भस्म गर्छन् तस्तै
गरी नाश गरीनु ॥ ६७ ॥ देवीको बाहान सिंघले पनि श
रीरका रौं जगर फुलायेर माहाशब्द गर्थ्यो ॥ कंपाय
मान गराउँथ्यो. देवताले शत्रु दैत्यको मासु चुडेर खाँथ्यो
॥ ६८ ॥ येस्तान्तरहले देवीले र देवीका गगाले दैत्ये
का फौज सित लडाई गयो. त्यो लडाई भै सकी या पछि
देवताहरु अस्तुति गर्न लाग्यो. स्वर्गवाट फुलको व
क्षि भयो ॥ ६९ ॥ ॥ इति श्री मार्कण्डेय पुराणे सा
वर्णि के मन्वन्तरे देवी माहात्मने महिषासुर सैन्ये
वध दुर्तिये ध्याये ॥ २ ॥ ॥ मेघाक्षरीले सु
रथ राजा छेड्नु कथा हाकहंछन्. जब देवीले महिषा
सुरका सेनाको नाश गयो को देखिकन. चिक्षुरना

मा. महिषासुरको वक्ती वडाको धले देवी सित जु
हुगर्नु गयो. ॥१॥ त्यो चिक्षुर नामा देत्ये ले देवी काउ प
र वानका वर्षा गर्थ्यो. ॥ कसो गरी वानका वर्षा गर्थ्यो भ
न्या जसो सुवर्ण चल पर्वत का शिरमा जल वर्षे थ्यो.
तसै गरी देवी का शिरमा वर्षा गर्थ्यो. ॥२॥ तस समये
मा. भगवति देवी ले. त्यो चिक्षुर देत्य का वान विचे माये
ले ले काटि दिन्थ्यो. ॥ ते स चिक्षुर का रथ को सारथि घो
डा स्मेत देविले काटि दीईन्. ॥३॥ ते स रथ को अति दु
आ नि सानर. चिक्षुर का हात को धनुष पनिकाटि दीईन्
॥ चिक्षुर का जिय मा. देवी ले. वान ले. माई थिन्. ॥४॥ जब
चिक्षुर का हात ले आफु धनुष काटि दिया को रथ का घा
को घोडा का घा को सारथी का घा को देखि कन फेरी प
नि हात मा. छाल तरवार ली. देवी लाई हान्न लाई भनि
चाँदे दगुर्थ्यो. ॥५॥ त्यो चिक्षुर नामा देत्ये पनि हात मा
तरवार लिकन सिंघ का सिरमा हान्यो. फेरी पनि व
डा वेग ले. देवी का दाहिना हात मा. तरवार चलायो. ॥
६॥ त्यो चिक्षुर ले. देवी का हात मा. तरवार ले जसै हा
न्यो थ्यो. तसै ते स देत्य को तरवार दुका दुका भै गयो. ॥
फेरी पनि लाल लाल नेत्र गरी. गरी सले सुल हात

मातियो ॥७॥ त्योंचि क्षुरनामा दैत्ये ले भद्र कालिदे
वी काउपर सुल चलाउ ध्यो कस्तो सुल भन्या ते जले
जा ज्वले मान भया को आकाश वाट सुर्य आया ज
स्तो देखीयो ॥८॥ जब दैत्ये को सुल आया को देवी ले
देखि न तसे चाफा हात को शुल चलाई दीई न र दैत्ये
को शुल सयेतु का भयो चि क्षुर दैत्ये लाई पनी मारी
दिई न ॥ बडो पराक्रमि महि सा सुर को वक्ती चि
क्षुरनामा दैत्ये लाई देवी ले मारी दीई न फेरी देवता
को सत्रु चामरनामा दैत्ये हाति मा सवार भै देवी
का साथ लडाई गर्न वडा वेग ले आयो ॥९०॥ त्योंचाम
रनामा दैत्ये ले देवी लाई मारन भनि वही चलायो ॥ देवी
ले आफ्ना हुंकार शब्द ले गरी दीई न वडा ते जले आया
को वही निर्तेजि भयो र जिनि मा सस्यो ॥९१॥ जब
वही पृथ्वी मा गीया को चामर ले देख्यो र फेरी वडा
को धले हात मा सुल लीये र चलायो ॥ देवी ले जब
सुल आया को देखि कन आफ्ना अमोघ बान ले दैत्ये
को शुल काटि दीई न ॥९२॥ ताहा पछि देवी को वाह
न सिंघ ले उठेर चामर दैत्य को हाति का गड स्थल
मा चढ्यो ताहा दैत्ये को साथ वाहु जुद्ध गर्न

लाग्यो ॥१३॥ वाहु जुहु गदी घेर चामर दैत्ये पनि
सिंघ पनि ताहा देखी पृथ्वि मा आयेर सिंघ का अति
भयंकर पीजाले हान्यो ॥१४॥ त्यो वाहु जुहु भयापछि
सिंघ आकाश मा उडेर फेरी जिमि मा आई भयो करपे
जाले चामर को सिर काटि शिर ये का निर गी डये का
तीर गरी दियो र देवी का तेज ले त्यो सिंघ अति प
राक्रमी थियो ॥१५॥ उग्र नामा दैत्य देवी का साथ जु
हु गर्न आयो र देवी ले छुं गाले हानि मायो वक्षे ले प
नी मारी न कारार नामा दैत्ये लाई सुष्टि ले मारी न ल
पतालै पनि हानि मायो ॥१६॥ उद्धत नामा दैत्ये लाई
गडाले हानि मायो बाट क दैत्ये भींडी पाले ले मायो ताम्र
नामा दैत्य र अश्व क नामा दैत्य लाई वान ले मायो ॥१७॥
त्रिनेत्रा देवी ले उग्र नामा दैत्य उग्र विजना नामा दैत्य माहा
रुनु नामा दैत्य वीशु ल ले मायो ॥१८॥ विदाला ये नामा
दैत्य को शिर देविले स डुले काटि दियो उद्ध नामा दुर्मु
ष नामा दुई दैत्य लाई पनि वान ले काटि मायो यम का
घर पुरा यो ॥१९॥ आफु फौज मया को जव महिषा
सुर दैत्य ले देख्यो र देवी का गन लाई महिष को रू
प गरी त सी उनु लाग्यो र न भूमि मा फिनु लाग्यो ॥
२०॥ रांगा का रूप भयंकर देख्यो र देवी का ग

नलाई थुननालेहानिमानेलाग्यो. कसेगनलाई
पुछलेहांथ्यो. कसेगनलाईसुरलेहांथ्यो. कसेग
नसिङ्गलेहांथ्यो. ॥२१॥ कसेगनलाईमुखवाट
वडापवनलेमाथ्यो. कसेगनलाईदुगुर्नकावेगले
माथ्यो. कसेगनलाईकराउंनकाशब्दलेमाथ्यो. क
सेगनलाईपृथ्विमापछारेरमाथ्यो. ॥२२॥ येसा
तरहलेवारंवारदेवीकागनलाईमारीफेरीमहि
षासुररनभुमिमायेताउता. दोरेरदेवीकोसिंघ
मानेतयारभयो. अम्बिकादेवीमहिषासुरदे
वीवडारीसगनुभयो. ॥२३॥ त्योमहीषासुरवडा
पराक्रमिसुरलेपृथ्विसंन्यो. वडावडापर्वतलाई
सिङ्गलेभत्काउछन्. मुखलेशब्दपनिगत्यो. ॥२४॥
॥महिषासुरलेदुगुर्नकावेला. मावेगले. सुरले. २
जिमिमा. वहुतेभक्ताउथ्यो. पुछरले. समुद्रसोहां
न्दाजलचारेतरफछरीहांथ्यो. ॥२५॥ महीषासुर
कासिङ्गलेहानि. कतिपर्वतसंगडखराडहुंथ्यो. म
हिषासुरको. मुखवाटनिस्व्याकोपवनआकाश
मापुगीफेरी. वायुफेरीयो. ॥२६॥ य

सारी सने दगुर्दी महिषासुर देवी का उपर आये
ने स महिषासुर लाई मारने निमिन्न देवी लाई वडा के
ध गद छन ॥ २७ ॥ ति देविले न्यो महीषासुर देत्ये ला
ई पा सोहाति बाध थीई न्यो देत्ये ले आफु लाई बाधा
को देवी कनने सब सत्मा महिष को रूप छोडी दीयो
॥ २८ ॥ उ सैव सत्मा न्यो देत्ये ले सिंघ को रूप लीयो ती
देवी ले पनि हात्मा बद्ध लीयेर सिंघ रूप देत्ये लाई
माने लागीन त सैव सत्मा सिंघ को रूप छोडेर हात्मा
छात तरवार लियेर मनुष्य को रूप लियो ॥ २९ ॥ ते
सब सत्मा देवी ले वान लि माने लीया को देख्यो र पु
रुष को रूप छोडी वडा हाति को रूप धरी लीयो ॥ ३० ॥
न्यो हाती ले देवी को सिंघ लाई सुंड ले खे चिंथ्यो व
डा शब्द गर्थ्यो देविले न्यो देत्ये भया को हाति को सुड
काटि दिईन ॥ ३१ ॥ ताहा पहि फेरी न्यो महिषासुर
देत्ये ले रांगा का रूप लियो स्थावर जंगम स्मेत ति
ने लोक लाई चाहि गरई सब पा रि लाई त सी उ न ला
ग्यो ॥ ३२ ॥ ताहा पहि सन्सार की माता ले उत्तम म
द्य पान वरो वर गरी लात लात नेत्र गरी हास थियो
॥ ३३ ॥ मद ले उत्तम न भय न्यो न्यो न्यो न्यो न्यो न्यो

महिषासुर वडा गर्जमान गर्दो. सिङ्ग वडा वडा पर्व
तलाई उठायेर देवीका उपर हाँथ्यो. ॥ ३४ ॥ ति देवीले प
नी. महिषासुर देखेले सिङ्गले हान्याका पर्वतलाई व
सीले हानेर चुर्न गरिईन्. मदपान गर्दोले. मुषपनि
लात गरी पछुन भयाका सेशेरले. त्यो महिषासुर देखे
त्यसित बोल्छन्. ॥ ३५ ॥ अरे सुरव जाहा संम. मद
खाँछु ताही संम. तैले गर्जना गरवा हा पछि तलाई मे
ले माहँला. पछि बाट देवता गर्जना गर्नान्. ॥ ३६ ॥ मे
धा ऋषिले सुरथ राजालाई कहँछन्. येति कुरा देवी
ले आग्या गया पछि देवी सिँघ बाट बलि मैसासुर
का गलामा. आफ्ना पाउँले चेपी. त्रीसुलले. हृदयमा ध
सिमाया. ॥ ३७ ॥ ताहा पछि देवीका पाउँले चेपिया
का स्वदेत्य. आफ्ना सुरव बाट मनुष्य रूपको आधानि
स्वर्णर देवीका पराक्रम ये स्तोछ. ॥ ३८ ॥ आधामनुष्य
को रूप भयाको मैसासुर देखेले. छलत वीरली कन
देवीका साथ जुद्ध गर्थ्यो जुद्ध भया पछि देवीले वडा घ
डु हात माली. त्यो मैसासुरको सिरकाटिजी मिमा
गीराई दिईन्. यस्ता तरहेले. देत्य राजा मैसासुर म
यो. ॥ ३९ ॥ तैले देवता गन हँहले वडा संतो

सते संतुष्ट भया ॥४०॥ सर्वे देवता हरु मरु धिस्मे
त देविको अस्तुति गर्न लाग्या गंधर्व स्वामि गा उथा
अपश्राग रा गंधर्व स्वर्ग माथीया सर्वे हर्ष ले नाच
गर्था ॥४१॥ ॥ ईनी श्री मार्क रोड य पुराने सा
वर्णिके मनो नरे देवी माहात्मने महिषासुर वध
त्रितिये ध्याय ॥३॥ ॥ मेधा ऋषी ले सु
रथ राजा सित कथा हाक हं छन ईन्दु स्मेत् जति दे
वता का गरा छन सर्वे वडो पराक्रमि दुष्ट मेया सु
रको फौज पनि जव देवी ले मारी दी ईन तव देवता
हरु कर जोरी नं मुमिर गरी नमस्कार गरी गड्गड् वारि
ले वडा संतोष भया शरीर मा रोमांचल पनि भया का छन
सुन्दर देह भया को यस्मो देवता ले देविको अस्तुति गर्न
लाग्या ॥१॥ जुन देविले आफ्ना सामर्थ्य ले संपूर्ण जो दे
वता छन तीन को जो शक्ति छन तिन को रूप गरी यम सन
सार मा विस्तार सित फैलाई कन संपूर्ण देव ऋषि ले पु
ज्य मान भया की ति मि देवी लाई ओ हा मि देव छौ न
क्रि ले नं मु नै अम्बिका देवि का पाउ मा पछौ ति मि देवि
ले हां ओ रक्षा गर ॥२॥ जुन तिमी देविका समर्थ ले ना
रायन वंछा महा देव यनी वो हन सके न नू तिमी संपू
र्ण सन्सार को पातना के ॥३॥ तिमी

देवि आकाशरूपले पुन्यात्मा मनुष्य का घरमा लक्ष्मी रूप
गरी रहैंछौ पापीवृत्त का घरमा अलक्ष्मिका रूपले रहैंछौ बु
द्धि वन्त का घरमा दयमा बुद्धिरूप संनजन का घरमा दयमा अधा
रूप लज्जारूपले रहैंछौ हे देवि तिमीलाई नमस्कार ग
छौ हे देवी सन्सार को पालना गरः ॥४॥ हे देवी तिमी
त्य रूपको वर्णना हामि देवता का गरी सकौं ला देवताको
नाश गर्ना जो तिमी पराक्रम चमत्कार देवता गन सि
त संग्रामको वरवत्ता तहि चरीत्र त्वा चरीत्र पनी हामि ह
रुले काहा वर्णन गरी सकछौं ॥५॥ हे देवि सत्वरजत
म त्रिगुणात्म रूप गरी सन्सार कि हेतु तिमी छौ विष्णु
ब्रह्मा शिव इति न देवता ले पनी तिमी स्व रूप जान्दै
ननु ॥ तिमी सब देवता कि आश्रय हो यो संपूर्ण सन्सा
र पनी तिमी नै हो तिमी अंस हो पै हे प्रकृती माया पनि
तिमी नै हो ॥६॥ तिमी देवी का नाम ले संपूर्ण जज्ञको
विषयमा स्वाहा वचन गरी सर्व ईन्द्रादि देवता तिमी सबै
ले होम गरी कन तृप्त गगर्छन् स्व तिमी हो पित्रु गण
जो अग्नि स्वात्तादि पहिले आएने नै पितार हुन तिन
लाई पितृ तर्ग मनुष्य ले स्वाहा रूप तिमी वचन भन्छन्
॥७॥ देवी मोक्ष कि कारण हो तिमी स्वभाव विचार ग
र्दा केहि पाई नै जान्ने न्दिय ईति नै को सार

जोतिमीने वस्यगरी राविहो संपूर्ण कामकोध दोष
नाशगर्न तनपरहो येति मोक्षकि दाना जोगीजनले
मोक्षईसागरी तिमा स्यवागर्हनु हे देवी तीमि परम
विशारूप भगवति तिमीनेहो निश्चय हो ॥८॥ हे
देवि निर्मल अरेवदये पूर्वदका सब्द रूप स्थानपनी
तिमिनेहो गाउनु वजाउनु जोग्य सुन्दर अचाछनु
॥ न्यापाठगर्नीले जो सामंदेवका अचाछनु तस्कोका
रनपनी तिमिनेहो त्रयी अरूपयजु सामंदेव तिन्की भ
गवतिरूप तिमिनेहो ॥९॥ हे देवी संपूर्ण शास्त्रकोत
त्व बुद्धि तिमि जांद हो ॥ अगम्ये भवशागर त्रामुदना
न्यादुर्गापनि तिमिनेहो मधुकैर भमान्या विष्णुकार
दयमारह्या लक्ष्मिरूप तिमिनेहो चन्द्रमाका मकु
टजस्त्रोत्तमायमान छनु यस्त्रोगरी महादेवका घर
मा पार्वतीकारूप लीरह्या किछो ॥१०॥ थोरा हासले
पनि परीपूर्ण पुर्नमासिका चन्द्रमाको विम्बजस्त्रोत्त
वुकारिरूप सुवर्णजस्त्रोत्तम कान्तिजस्त्रोत्तमो मु
खारविन्दजस्त्रोत्तम देविकन देत्ये मेसा सुरसे वडो को
धगरी तिमाउपर हतियार चलायो योहामिलाई व
डो आसर्प्यलाग्यो ॥११॥ हे देवी कोधले भक्त

कुटिनेत्रभौमागोंठोपानी महाभयंकर तिमो रूप दे
सियो चंदुमाका जसो कोनी भया की तिमो मुख दे
धिकन मैसा सुरले पा रा छोड़ दें थो. त्यो वडा चमत्
कार छ. वडा को धले जव यम ले देव्या पछि कुने मनु
ष्य जिउ लात सै हेरी यस्मा संन्देह छन ॥१२॥ हे दे
वि चंडि जोती तीमी छो. यस् सन्सार का उपर तिमो
लेरी सियो भन्या छिनु मास वे कु लको नाश गन्यो
छो यस्मा को प तिमो रहे छ भनी अवलामिले जान्यो
तिमी देविले मैसा सुर को वडा फौज परा कमी थीयो
त्यो फौज संवे नाश गन्यो यस्मा को प सन्सार माथी न
गर ॥१३॥ हे देवी मनुष्य देश काट वडा मनुष्य सित
धन पनी रहं छ भाई पनी ती मनुष्य का दुरित रहं दे
ननु ॥ तिमो पुत्र चाकर स्त्री आरोग्य रहं छन सदा ह
र्ष उदा पाउ छन तिमि पुस ननु फना लेहो ॥१४॥ हे देवी
पुन्या जात्मा मनुष्य जो छन उस्का दिन धर्म कर्म मात
निय रहं छन यज्ञादि काम गन्या पछि तिमो प्रशाद ले
श्वर्ग मा पनी जा छन तिमो तिनै लोक को फल दिने छो
यो निश्चय हो ॥१५॥ हे देवी भय कस्तमा. तीमो स्म
रना गया देखि संवे पाश का भय रहं छो मुख ले तीमो
श्रमनी गन्या ॥ तिमो दिने छो. वर्धाया उत्तम

बुद्धिदिन्होरदारीडादिदुरवहर्छे. तिमीदेसिभुक्ति
मुक्ति कि दाता करुना नीधारा अरु कोहिं छैन ॥ स
वै संसार काउपर गरु उक्ष्यो सदा सर्वदा कृपा रहना
ले कोमल चित्र तिमी राख्यारहनेछ ॥ १६ ॥ यो मैया
सुरदेत्येलाई माया पछि सुरवहोला संसारमा मा
या पछि वहुत काल पर्ज्यन्त नर्कलोक निमीन्त पा
प गर्ना तब लडाई गरी देत्येलाई माया स्वर्गलोकमा
पहुँचाउँता हे देवी यसै कारण शत्रुलाई माछौ ॥
१७ ॥ हे देवी तिमी शत्रु सर्वैलाई देखि कन भस्म की
न गर्दै नौ शत्रु काउपर हती पार किन चलार्छ्यो भ
न्या आह क्या कारण छ यो शत्रु छ रतियार ले काटि
कन पवित्र भै कन सुरवलोकमा पुर्छार्छन् यस्तो
बुद्धि शत्रु काउपर भया कि हुनाले तब भस्म गर्दै नौ
यहि कारण हो ॥ १८ ॥ हे देवि ती मो वडो सद्गुणान्ति
छ तस्को जो चमत्कार छ तस्मै वीसुलका सिर छन्
तस्को जो प्रभाव छ त्यो तेज लाग्नाले देत्ये हरुको जो
दृष्टि छ त्यो नाश भयो तिजा किरण जुक्त चन्द्र रंभ
छ तस्को तिमी मुखार विन्दछौ त्यो देखि कन देत्ये ह
रुका आखाका जोतिको नाश किन भयेन यो कारन
क्या हो ॥ १९ ॥ हे देवि ती

जो छ दुष्ट का दुष्ट चरित्र का नाश गर्छो यसै यस रूप ले
अरु रूप पनी वीचार गरी अरु लाई होई न दुष्ट देख को
नाश गर्छो यसमा प्रकार ले शत्रु का उपर दया ले हेछो ॥
२०॥ हे देवी तीमिवर दीना मा तत्पर हो जुद्ध मा तीमोप
गक्रम जो छ तस्को उपर मा तिन वी लोक मा कौहि कोहि
दिन मज्जे ननु तीमो अती सुन्दर रूप फेरी फेरी शत्रु ला
ई नाश गरार्नु मा मन्मा कृपा भया को लडाई मा कठोर
चित्त तीमो देखिन्छु ॥ २१॥ हे देवी तिमी ले शत्रु मेखा
सुर मानी ले तीने लोक जो छ त्यो मेखा सुरादि शत्रु जो
थीया तिमी तल डाई गरी मारेर स्वर्ग मा पुर्खा यो उछ
न जो मेखा सुर थीयो तस्का दर ले होमी लाई वडो दुरव
थीयो त्यो दुरव छु ताई दियो येसै तीमि देवी जो छो ति
मिलाई नमस्कार छ ॥ २२॥ हे देवी तीमा सुल ले होमो
रक्षा गर संघ का शब्द ले धना का शब्द ले होमो रक्षा
गर ॥ २३॥ पुर्व पश्चिम उत्तर दक्षिण न्यार तरफ तिमा
शुल फोर्गई कन हेई शरी होमो रक्षा गर ॥ २४॥ हे दे
वी तीमिले सुन्दर रूप लीयेर तिन लोक मा फोर्द हो
तीमी वडो अघोर भयानक मा फिछो ॥ ती दुई रूप ति
मि देखि ले होमो रक्षा गर ॥ २५॥ हे अम्बी के देवी तिमा
हात मा रक्षा गर जग डादि गन्या का जति सख

असुति सहति यार छ तीहति यार ले हां सो रक्षामर
॥२६॥ मे धां नर धिते सुरथ राजा छेउ कहं छन. रस्ता
तरल सो देवी का असुति देवता ले गया देवी सभो य
गया यहि सुन्दर चन्दन चराडाना अक्षेता धुप दिप पु
थ्य ले पुजा गया यहि देवी लाई सुसि गरया ॥२७॥ अ
छा पुर्वक विधी ले पुया यहि सुमुधि दे विजो छन व
र दिन तयार भया ॥२८॥ देवी आज्ञा गछि न हे देवता
हो तीमि हरु ले मशित ज्या वर मागछो माग. जो तीमि
हरु ले मेरा असुति गयार तिमि हरु माथी मप्रशन्न
भजा ॥२९॥ देवता हरु भंछन हे देवी तीमी ले हां सो
सबे कार्य गरी दीयो बाकि कोहि छैन केहि रहन ॥
मेघा सुर हां सो शत्रु लाई मारी दीयो तत्री प्रभ जो ॥
३०॥ हे मां हे शरी देवी तीमि प्रशन्न छोन जु न वरवाम
हामिलाई आपति पली उ सै वरवामा तिमो असुति ग
रौला. हामिलाई तीमी ले आपती दुर गरी देउली ॥
३१॥ हामिले देव जो कोहि मनुष्य हरु ले हामि हरु ले
गया को असुति जो पाइग ली तीमनुष्य हरु लाई ध
न दोल ध पुत्र सि कुटुम्ब वठला ॥३२॥ हे देवी हां सो
उपर सदा सर्वदा सुसि भै रहनु जो वर मागछो यस
प्रकार सित ईडा दि देवता ले कानि मोन दे

विकोअस्मृतीगवीवरमाग्यो॥३३॥ भद्रकालीदेवी
लेआज्ञागईजुजातीमिलेवरमाग्योवरसत्यहोभ
नीदेवताकुरुआग्याभैदेवीगुप्तभईनु॥हेमहारा
जसुरथपैलेदेवीयस्मातरहलेदेवताकातेजलेभ
ईनु॥३४॥उत्पन्नभैकनतीनलोककोहितहुनेका
र्यगरीनु॥सस्मिदेवीजन्मयेस्मातरहलेभयोष्यो
॥योहतांनतीमीलेस्वधोमैलेकह्योयांहांदेवीपा
वतीकाशरीरदेविउत्पन्नहुन्याछनु॥३५॥दुष्ट
देवेथुंभनिशुंभहुईलाईमानलाईरतीनलोकको
रक्षागर्नदेवताकाउपकारनिमित्त॥३६॥देवी
लेपार्वतीकाशरीरदेविजन्मसोवीस्मारसहितक
हुंहुहेमहाराजसुरथ॥३७॥ ॥इतिश्रीमार्कंदेय
पुराणेसावर्णिमन्वंतरेदेवीमाहात्मनेमहिषासु
रवधसकासुतिचतुर्थोध्याय॥४॥ ॥मेधा
कृषीलेसुरथराजासंगकथाहाकहंछनुहेसुरथ
मिमिलेसुनमदेवीकोकथाहाकहंहु॥पैहेसत्य
युगमाशुंभनिशुंभदेवेलेइन्दुकाजज्ञकोभाग
हरीलीयोतीनलोकमाआफैराजाभैजतीदेवता
छनुतिन्कोस्मेतजज्ञभागहरीलीयातीनैलोकमा
आफैराजाभैइनिकात्या॥५॥तीदु

ई भाई दैत्य ले. सुर्य को चंद्रमा को गर्व का म आफें ग
न ला गया ॥ २॥ तसे गरी शुंभ नि सुंभ ले वायु अग्नि
को कर्म पनी आफें गर्न ला गया ॥ अब सर्वे देवता को अ
धिकार तीन हू देत्य ले लीया तब देवता राज्ये देवि
दुटि हरी गया ॥ ३॥ महा सुर वडा देत्य ले निका ती दि
यार तब देवता हू ले अपराजिता देवी थी ई नू ति दे
वी को अस्तुति श्रमर्ग गर्न ला गया ॥ ४॥ सर्वे देवता
ले देवी को श्रमर्ग गया फेरी सर्वे देवता ले देवी
को समर्ग गरेर भंडन देवी ले तिमी लाई वरोवर
दिग से छन जुन वसत्मा तिमी ले समर्ग गरे
ला तस वसत्मा तिं ओ दुख हरि दिउला भन्या की
छन ॥ ५॥ सर्वे देवता ले देवी ले वर दिया को सम
ऊर समन गरी हिमा चल पर्वत मागे विष्णु माया
देवी को अस्तुति गर्न ला गया ॥ ६॥ अस्तुति गया प
छि देवी लाई नमस्कार गया शिव रूप माया रूप
भद्रा रूप तिमी लाई वारं वार नमस्कार निश्चय ग
री तिं माया उमा पयों ॥ ७॥ रोडि नित्य गौरी भात्र
रूप तिमी लाई नमस्कार ज्योत्सना चंद्रमा मुख
रूप तीमिलाई नमस्कार ॥ ८॥ कल्याण रूप भक्त
को वृद्धि सिद्धि रूप तिमी लाई नमस्कार

ॐ ॥ रक्षारूप राजलक्ष्मीरूप सर्वानि रूप निमित्ता
इ नमस्कार ॥ ८५ ॥ दुर्गा दुर्गा साररूप सर्वकारीनी
स्वाति धुर्मरुत्तररूपानी तिमीलाई वारंवार नमस्
कार ॥ ८६ ॥ अति सुन्दरीरूप अति रोडूरूप सत्
सार की प्रतिष्ठा कृत्यरूप देवीरूप तिमीलाई नम
स्कार ॥ ८७ ॥ जोतिमि देवि सब प्राणिमा विष्णु
मायारूप गरी कन ही डूँही तिमी देवी कन वारं वा
र नमस्कार ॥ ८८ ॥ जोतिमि देवी प्राणिमा रुद्धि
रूप लेव स्या कि तिमि देवी लाई नमस्कार ॥ ८९ ॥
जोतिमि देवी प्राणिमा त्रमा चेतनारूप लेव स्या
कि तिमी देवी कन नमस्कार ॥ ९० ॥ जोतिमि
देवी प्राणिमा निद्रारूप गरी व स्या कि हो तिमि
लाई नमस्कार ॥ ९१ ॥ जोतिमि देवी प्राणिमा
क्षुभारूप लेव स्या की हो तिमि लाई नमस्कार ॥
९२ ॥ जोतिमि देवी प्राणिमा छाजा रूप लेव स्या का
हो तिमि लाई नमस्कार ॥ ९३ ॥ जोतिमि देवी प्रा
णिमा शक्तिरूप लेव स्या कि हो तिमी कन नमस्का
र ॥ ९४ ॥ जोतिमि देवी सब प्राणिमा श्री सनात
न रूप लेव स्या तिमी कन नमस्कार ॥ ९५ ॥

जो निमिदेवी सब प्राणिमाक्षानिरूपतेव स्या कि ध
हो निमिलाई नमस्कार ह ॥ २० ॥ जो निमीदेवी स
व प्राणिमा लज्या रूपतेव स्या कि हो निमीलाई नम
स्कार ह ॥ २१ ॥ जो निमिदेवी सब प्राणिमा लज्या रू
पतेव स्या कि हो तीमीलाई नमस्कार ह ॥ २२ ॥ जो
निमीदेवी सब प्राणिमा ज्ञानिरूपतेव स्या कि हो ती
मी कन नमस्कार ह ॥ २३ ॥ जो निमिदेवी सब प्राणि
मा ईंद्रियमा पंच पृथ्वि अपत्ये ज वायु आकाश
संवेद्यत्मा व स्या कि व्यापक रूप तीमीदेवी कन
वारंवार नमस्कार ह ॥ २४ ॥ जो देवी चोत्स्वरूप सं
पूर्ण सत्कार व्याप गरी व स्या कि तीमीदेवी लाई वा
रंवार नमस्कार ह ॥ २५ ॥ जो देवी पहिले मन कोई
क्षावर पाउनाले देवताले अस्तुति गया तस निमि
न्त देवता कारणाई दुले दिन मान स्ये वाग या न्यो
पनी हां मो कल्या न निमित्त गया ॥ २६ ॥ जो देवी
त्यो समये माउ पदु गन्यो देखे लेई खदियो हामि
देवताले नमस्कार जस लाई गयो ये स्त्री देवी क्षे
न मात्रमा समर्पनी गनी लेपनी सब संकष्ट पाया
को त्यो कष्ट दुर गरी लेपनी मात्र विले

कथाहाकहंछन हेनपनंदन माहा राजसुरथय
स्तातरहले असुतिगन्यादेवता अधिवाट पार्वती
जोछन जाहविका जलले स्नानगरीकन आईन ॥
२८॥ तिदेवीवाट सवेवरवत्मा तिनदेवताछेउ आ
जागछीन ॥ २९॥ हे पार्वती यस्मात्तुंभदेत्येले
स्वर्गवाटत्यायो निशुंभले संगाममा जीयो जसे
तरहसितदेवता हरूपनी मेरो असुतिग गार ॥ ३०
॥ पार्वतीका सिरवाट जवदेवी निस्कीन तिदेवी
तिन्लोकमा कोसिकिदेवी भनी नामगार्नुन लागे
॥ ३१॥ पार्वतीको सरीरवाट जवदेवी निस्कीन त
से पार्वती कृष्णवदन भेकालिका भनी प्रसिद्धना
म भयो हिमंचल पर्वतमा स्नामगरीन ॥ ३२॥ ता
हा पछि जुनदेवीले परम सुन्दरी रूपधारीकन हिमं
चल पर्वतमा विराजमान भयामा सुंभनिसुभका
चाकर चंगड मुंगड २ देत्येले देवीलाई देखा ॥ ३३
॥ ति २ देत्ये चंगड मुंगड ले सुंभदेत्ये छेउ भंछन हे
माहा राज कोई देत्ये सेक कोई अति सुन्दरी स्त्री ही
मांचल पर्वतमा वस्या किछन ॥ ३४॥ हे सुंभयसि
उत्तम सुन्दरी त्रिकोण स्त्री रूप कहि देविनयो
स्त्रिलाई

पत्तले चाडो ॥३५॥ हे देत्यं नु सुभ अति सुन्दरी स्त्री
मारत्न दिशा शोभाय मान गदि ति देवी व स्या कि छ
न ति मि पनी हेर ॥३६॥ ति न लोक मा जति रत्न छ
हाति घोर अरु यनि जति चि जव लु छ त्पो संवे ति मा
घर मा स्व भाय मान छ न ॥३७॥ ऐरावत हाति रत्न ई
न्दु का घर दे धित्या यो त जौ पालि जात वृक्षे उ चै श्रवा
घोडा दि पनित्या यो ॥३८॥ हंस को अति थुं नु वृक्षा
को विमान रत्न ले जाडित च मन्कार को स्व विमान ते
रा अघि सुदा छ न ॥३९॥ जो मा हा प झ नि धि छ कु वे
र वाट लि यो समुद्र वाट पनी के नार हित पु फु छीत
अम्भान कमल को माला आया को छ ॥४०॥ वरु न दे
वता को सुवर्ण वसा उ न्या छाता पनी तेरा घर मा छ त
सै वृक्षा को हंस विमान तेरे घ मा छ ॥४१॥ समुद्र
वाट जति रत्न उ त्पन्न भया को तेरो भाई नि सु भ का
घर ॥४२॥ अग्नि आया घर को वाट पिहा ला वृक्ष ना
जा भौति का दिय का ति मो घर मा छ ॥४३॥ देत्य को
राजा ति भी ले तीन लोक मा भया का जात जात को रत्न
ल्या यो ति मा घर स्व भाय मान छ यो जो सुन्दरी स्त्री
रत्न मा पनी श्रेष्ठ यो रत्न ति मि की न त्या उ दे नो भ
नी चंराड मुंराड देत्य भं छ न ॥४४॥ से ॥ ॥ धिले सु
रथ राजा सित क हं छ न

ले चंगा सुंराग कावच न सुनि. सुगिद नाम गवा को
लाई देवी छेउ पठाउ दोभयो ॥ ४५ ॥ सुगो वदुत ला
ई मुख जमान. मेरो लवै ह विगत देवी छेउ गर्नु जु
न तर हले. त्यो देवी सुसि मित मेरा घर आउ छे स्व
हिकामु चाडै गरी ल्याउनु ॥ ४६ ॥ त्यो दुनपनी ह
मा चल पवर्तमा देवी वीर जमान भया का ठाउ मा
पुगि मिथा वचन ले शुंभ को विस्तार गर्न लाग्यो
॥ ४७ ॥ दुत भन्छन् हे देवी सब दैत्य का राजा तिन लो
क को स्वामि शुंभ दैत्य मेरु हे छ. त्यो शुंभ ले. तिमी सि
त मलाई पठाया को हुनु. तव निमि छेउ आआ ॥ ४८
॥ सबै देवता काउ पर शुंभ को हुकुनु चल्छ. सबै दैत्य
का सन्नु जती देवता छन्. ति सबै जिती लीया. त्यो शुं
भ ले. तिमि छेउ ज्वा पुसान् लाई पठाया को छ हे दे
वी तिमी सुन ॥ ४९ ॥ तीन लोक सबै मेरो छ ईडा
दि देवता पनी मेरा वश मा छ. सबै देवता को जज्ञ भा
ग मैले पाउछ ॥ ५० ॥ तिन लोक मा जति रत्न छन्. मे
रा वस मा छन्. तसै हाति मा थिए. ऐरावत ईदवाट
हरी लीया ॥ ५१ ॥ क्षीर समुद्र मथन गर्दा मा. निस्
का को उचै श्रवना मा घोडा. यस्तै रत्न घोडा दे
वता मेरा ॥ ५२ ॥ ति छोडी दियो ॥ ५२ ॥ हे देवी

अवपनी देवताका गंधर्वनागका घरका रत्नकेहि
कोति सवैरत्न मेरा घरमा आयो ॥ ५३ ॥ हे देवी य
सलोकमा स्त्री मध्ये रत्न छनू भनी हामिले थहरा
याका छनू तसनिमिन्न मसंग आ रत्नको भोगम
न्या महुं दोशो अरु छैन ॥ ५४ ॥ हे देवी रत्नमा थोछ
तैछु त मेरा सेवा गर अथवा वडा पराक्रम मेरो
भाई निशुंभलाई वर ॥ ५५ ॥ हे देवी मेरो भजनाग
न्या देवी तलाई वडो सुख पाउतीसु ॥ यो कुरा आफू
बुद्धिले मन्या थहराई मेरी छनू भनी मेरा घर आउ
॥ ५६ ॥ मेधा ऋषिले सुरथ राजा छैउ कहंछन येति
विस्तार दुतका सुखवाट देवीले सुनी कन मनभाव
ऊत हासी कन दुत छैउ भंछन जो देवीले सन्सार धा
री राखिछन ॥ ५७ ॥ येस्ति देवि भंछिन हे दुत तैले यो
होकी सोचै भनीसु उहो छैन तिन लोकमा राजा भया
का थुंभ निशुंभ छ मजान्दहु ॥ ५८ ॥ म छोडि बुद्धि भ
याका ऊनाले प्रतिजाग्या किछु उहो कस्वगरी भंनु
क्या भन्या विस्तार सुन ॥ ५९ ॥ जस्ले मलाई संग्राम
मा जित्ला मेरा प्रतिजा लाई दुर्गलामे भन्दा जो व
तवानु अधिक होला स्व मेरा स्वामि होला रस्की स्त्रि
महुंला ॥ ६० ॥ तसनिमिन्न

कमीछ दुई मा जो ऊंछ आयेर मसित लडाई गरी मि
ती कन आयेर मेरा हात पकी ले जावस ॥ ६१ ॥ भेदा
दुत देविसित भेछन् हे देवी तें दुटि होस मसित येसा
कुहा कुरानगर तिनू लोकमा सुभ निशुंभ का अधिवा
ट कसे लेत यार कुन सकन्या छैन ॥ ६२ ॥ अरु हेत्ये
जो छन् उन संग पनी देवता हरु छुग्न गर्न सकदै नन्
तै यक ले श्री जात क स्वगरी अधी वाट सडा होलास
॥ ६३ ॥ हे देवी शुंभ निशुंभ सित युद्ध गर्न ईन्द्रादिस
वै देवता पनी सडा कुन सकै नन् ई नै देत्यका सन्नु
ख त र श्री क स्वगरी जालिस् ॥ ६४ ॥ त देवी ले मै ले भ
न्या को मान शुंभ निशुंभ छेउ जा न गया चुल्हा मा
म पकी येर जालिस् यो कुरा मै ले चेताई दिजौ ॥ ६५ ॥
॥ देवी ले दुत छेउ भेछिन् हे दुत येसा वलवान शुं
भ निशुंभ छन् होत परं न जानि कन अघ्यारै मै ले
प्रतिज्ञा गरीहाल्या ॥ ६७ ॥ हे दुत मै ले भन्या को कु
राली शुंभ निशुंभ छेउ भनर सुभ जसो गर्ता ॥
६८ ॥ ॥ इति श्री मार्कण्डेय पुराने सावर्णिके
मनो नरे देवी माहात्मने दुत वाक्य पंच मोध्याये ॥
॥ ॥ ॥ यिनै सुरथ छेउ कथा हाक हंछन् ॥
॥ ॥ ॥ चन सुनिकन रीसले ॥

दैत्यराज शुभदेउ आयेर देवीले आग्या गन्याको जवा
फ विस्तार कहंथ्यो ॥१॥ त्यो दुतका वचन सुनी कन त्यो
दैत्यका राजा शुभले शी ससित दैत्यको फौजका सर
दार धुंमुलोचनलाई भन्छन् ॥२॥ हे धुंमुलोचन चा
उ गरी आफै फौजली वली सित त्यो दुष्ट देवीलाई
पत्नी मेरा अगादित्याउ ॥३॥ देवीका सहाय गन्या
कोई दोशो देवता यक्षे गधर्व जो होला तसलाई मा
री आउनु ॥४॥ यो कथा रामे धात्रु विले सुरथरा जाछ
उ कहंछन् ॥ त्यो शुभदैत्यले धुंमुलोचन देउ ककुमुदि
यो त्यो धुंमुलोचनले ६० हजार दैत्यको फौजली चाउ
गरी देविका अगाडी गयो ॥५॥ सो धुंमुलोचन हे मा
चल पर्वतमा वस्या कि देवीलाई देवी भन्छन् हे देवी
शुभ निशुभ भन्छन् चाउ आउ होउ ॥६॥ जब भन्याको
मादै नस् मेरो स्वामि शुभदेउ जान भन्या मधुमु
लोचनले तेरा चुल्हामा पत्नी घी स्यायेर राजा शुभ
देउले जाछु ॥७॥ देवीले धुंमुलोचन देउ भन्छिन्
दैत्यका राजा शुभले लाया को होस् वल वंन छस्
तेरो फौज वली यो धेरै छ मलाई पत्नीले जाछु भ
न्या क्या गरु मेरा क्या लाग्छ ॥८॥ भ
न्छन् ये स्त्रा कुरा जब देवी

चनलेदे विलाई पकनडगुर्थो देवीलेहुँकारशब्दग
रीदिईन धुंमुलोचनलाई भस्मगरीदिईन ॥६॥ धुं
मुलोचनमायापछिदेवीपनि कुछ भैदेत्य काफौजप
नीकोछ भयो २ वानले बहिले फर्साते वर्यागरीदिं
थीन ॥७०॥ ताहापछि कोधले युक्त भयाकी देवीको
वाहान सिंघले जगर फुलाई देत्य काफौज मा मान
गयो ॥७१॥ कसैदेत्यलाई हातकापंजाले कसैलाई
मुसलेषायो कसैलाई वठलेच्यायो यस्मातरह
लेदेविका सिंघले देत्येहरु मान्यो ॥७२॥ फेरीपनी
सिंघले देत्य का हात नंगाते चिरीदिंथ्यो हातकापं
जाले हानेर देत्यको सिरकाटिदिंथ्यो ॥७३॥ त्यो सिं
घले कसैदेत्यका हातपनी सिरपनी दाँतलेकाटिजी
मिमा पछाशिदिंथ्यो देत्यको रक्तपनी पीड्थ्यो ॥७४॥
॥ देवीको त्यो सिंघवडा कोधगरी देत्यका फौजको
नाशगयो ॥७५॥ देवीले धुंमुलोचनलाई मारीन दे
वीको वाहान सिंघवडा बलवान् हुनाले देत्यका सेना
को नाशगयो ॥७६॥ देत्यका सेना नासगयाको बव
र देत्यराज शुंभले पायोर वठकेपाई दाहातोकी वडा
कोधगया २ वंराड मुंराड भन्याका महा जोधा देत्यला
ईवे ॥७७॥ हेवंराड हेमुंराड निमि

ले धेरै फौज लीयेर जाहा देवी वस्था का छन ताहा
गे त्यो देवी लाई ली आउ न्या काम गर ॥ १८ ॥ त्यो देवी
लाई चुल्हा मा पकी डोरी ले बाँनु त्यो देवी का सहाय
गरी लडाई गयो भन्या हाम्रो सबै देखे ले पनी लडाई
गराई काटि दिनु ॥ १९ ॥ त्यो दुस्रो देवी लाई कुद्दे घ
टिया वचन गर्दै मेरा अधीवाट ल्याउनु सिंघ लाई मा
री दिनु देवी लाई बाधी ल्याउनु ॥ २० ॥ ॥ इती श्री
मार्कण्डेय पुराने शावर्णि के मनो नरे देवी माहा
त्मने धुंमलोचन वध सस्र मोध्याय ॥ ६१ ॥ ॥ मे
धा क्रुषिते सुरधरा जसंग कहं छन ॥ त्यो धुंमदैत्य
ले चंराड मुंराड लाई कुकु मू दीयो चतुरंग सेना ली दे
वी सित युद्ध गर्न गयो ॥ १ ॥ चंराड मुंराड पनी ही माँच
ल पर्वत वडा सुवर्ण का सिरमा देवी वस्था कि जगामा
पुग्यो तिदैत्य लाई देवी ले देखि देवी अलीक हाँसि दे
वी लाई दैत्य ले देखा ॥ २ ॥ चंराड मुंराड दैत्य ले देवी लाई
देखि कन पक्रना कोउ हाम गर्न लाग्यो कोइ दैत्य
को हात्मा सङ्गुली येर देवी का सन्मुख आउ न लाग्यो
॥ ३ ॥ जब देवी लाई पक्रन दैत्य आया को देखि देवी
ले दैत्य काउपर वडा क्रोध ले अति क्रोध गर ति
देवी का मुख मसिवर्ण भयो ॥ ४ ॥

विकातलादमा मध्येमा २ नेत्रका भवरी पारी भयंकर
रमुख भयो ॥५॥ नरका मुहु मा लापेहि वधंवर कम्ब
र मा लाई हात पाउ को मुख को मासु सुक्या की अती भ
यंकर रूप धारी न ॥६॥ फेरी कसो देवी भन्या मुख
वाया की जीवो लपलप गदै लातु नेत्र गरी दशै दिशा
मा री सले पूर्ण गर्द थी ई न ॥७॥ यति मा हा भयंकर का
लिका देवी जो छनू दैत्य र दैत्य का सेना मा पसि दैत्य
सेना लाई देवी ले सांन्धी न ॥८॥ हातिका अधिपदिका
प्यादा अंकुस लीया को मा हुन हात मा चक्र को जो धा
हाती का गला को घंटा स्मेत को हाती लाई तीनै कालि
का ले हात ले समाती मुख मा हाली भयंकर दात ले च
पाउ दि थी ई न ॥९॥ तसे प्रकार ले घोडा सारथी स्मेत
को रथ पनि तिका लिका देवी ले मुख मा हाली चपाउ
दि थी ई न ॥१०॥ तिका लिका देवी ले कसे दैत्य लाई ज
टा पकी थी नू कसे लाई गला मा अघाउ दै कती लाई छा
टिमा लात ले हानी मार दि थी ई न ॥११॥ दैत्य ले चलाय
का हतियार लाई पनि तिका लिका ले मुख मा हालिक
नवडारी सले चपाउ छी न ॥१२॥ अरु वडा २ जो धा दै
त्य को भागी को न लाई तिका लिका देवी ले नर्दन गरी क
न न ॥१३॥ कसे दैत्य लाई पछा द थी न
॥१४॥ कसे लाई बलांग

लेहानिकसैलाई दातले चपायोरदैत्यलाई मायोः
॥१४॥ ती कालिकादेवीले यस्ता प्रकारसितदैत्य
को फौजमायो ॥ चराडनामादैत्यअतिभयंकर गरी
कालिकादेवीको उपरमार्न दगुया ॥१५॥ त्थामाहा
भयानक चराडले वानको वर्या गरेर निकालिका ला
ई छाकि दियो तैसै तरहूसित मुराडनामादैत्यले प
नी हजारौं चक्रले छाकथ्यो ॥१६॥ मुराडले चलाया
का हजारौं चक्रदेवीका मुखभीत्र गयार कस्तोरुखा
भयो भन्या जस्ता मुख्य विंवल दत्त भीत्र पत्ता देह
जारौं चक्रदेविका मुखमा सोभायमान देखिंध्या ॥१७॥
ताहा पछि माहाभयानक शब्द गरी कालीकाहास्
दथी ईन्द्र जुन देवीका भयंकर मुखभीत्र गयाको दैत्य
हरुले सबै देखिंदा देवीको रूपनिर्मल कुंथ्यो ॥१८॥
ति देवी कालीकाले हातमा तरवारलिकनवडा रिससि
त चराडका सिधामा पत्नी चराडका सिरकाटि दियो ॥
१९॥ जब देवीले चराडमायाको देख्यो र मुराडले देवी ला
ई मार्न डोरीकन जादा घेर देवीले क्रोधसित घडले मुराड
लाई पनी काटि पछी मा गीराई दियो ॥२०॥ चराड मुं
राड वडा पराक्रमी दैत्यलाई का
या वाकी रक्षाको दैत्य

भाग्यो ॥२१॥ कालिकादेवीले चंराड मुण्ड देत्य लाई मा
री दुवै सिर हात मा लिकन वडा गड गडा हास गरी चं
राड का देवी कीत आयेर भंछिनु ॥२२॥ म कालिका दे
वीले चंराड मुण्ड प सुदैत्य लाई मारी सिर ती मि छुउ
ल्या जा ॥ जो हा प्रांन जुद्ध जज्ञ मा शुभ नि शुभ दुवै दे
त्य लाई तिमीले मारी दीयो ॥२३॥ मेधा ऋषि भर
ले सुरथ राजा छुउ भंछनु ॥ ताहा देखि कल्याण मु
र्ति चंराड का देवी छुउ वडा देत्य चंराड मुण्ड का सिर
कांरि लीने ले त्या या को देखि कन अनिता लित वच
न बोलीर चंराड का भंछिनु ॥२४॥ हे कालिके ति
मिले चंराड मुण्ड मारेर सिर जति त्या योत आज दे
वी तिन लोक मा चा मुन्दा देवि भनीने शो नाम प्रसि
द्ध होला ॥२५॥ ॥ ईति श्री मार्कण्डेय पुराणे शा
वर्णिके मनोन्तरे देवि माहात्मने चंराड मुण्ड व
ध सप्त मोक्षाय ॥१॥ ॥ मेधा ऋषि भरले सु
रथ राजा छुउ कथा हा कहंछनु हे सुरथ राजा चंराड
का देखिले जब चंराड मुण्डा देत्य लाई मारी न फौ
ज पडि निया तिसवै को नाश भयो ॥१॥
जव चंराड मुण्ड देत्य ले वडा को धसि

तुसवैदैत्यसितभंडन॥ २॥ हेदैत्य आजसवैफौ
जकडागर छयालिसहजार ६६ हातमाखडालि
परजानु चौरासिकंमुमा आफुफौज जावस॥
३॥ मेरादैत्यको दशकोटि विजेनामा कुलधौन
रनामादैत्यको कुलले पनि मेराऔमा लडाईमा
जानुपर्छ॥ ४॥ कालकनामादैत्य दौहयनामा
दैत्य मोर्तेनामा केलकेयनामा जीतकुलका
दैत्यनामछौ तिसवैहति पारजी जुहुगर्नुजा
उ॥ ५॥ वडादरमानु कुकुमगदै शुभदैत्यराजा
ले फौजलाई कुकुनूदि॥ आफुशुभस्मेतहजारें
फौजली देवीका साथलडाई गर्नलाग्यो॥ ६॥ अ
तिभयंकर वडाफौज आयाकोजवदेवीले देखिन्॥
आफुलेपनी धनाकोताडो चढाईकनटकारदि
दिभईन् तेसधनाकोटकारशब्दले तीनलोकमा
कंपितहुंथ्यो॥ ७॥ धनाकोशब्दगयापछि हेतु
रथराजा देविकावाहनसिंघपनी वडागर्जमा
नगर्थो देविले घंटवजायर शब्दचढाईथीन्
॥ ८॥ धनाकोटकारकोशब्दसिंघपनीकोश
ब्दघंटकाशब्दले दशैति

जो चा मुंराडा धिई नू. ति नू ले सुष फै राई. यस भयं
कर शब्द गर्दी. अरु तिन शब्द लाई जिति थीं नू॥
८॥ दैत्य का सेना ले. चारै दिशा मा धना को शब्द
घंट का शब्द चा मुंराडा देवि को शब्द सुन्यो. ताहा पछि
देवी सिंघ कालि. ई तिन जना वडा क्रोध भै यकै ठाई
मार ह्या ॥१०॥ हे शुरथ राजा ते स सम ये मा. ति दे
वी दैत्य का ना स ग नी र. ई डा दि देवता को पालना
ग नी आ फु अति वलवानु भई नू ॥११॥ शिव वि
ष्णु का नी के ये. वं ह्या ई दु ये ति देवता का शक्ति थीया. तिन
रुह ले पनि व ह्या दि देवता रुह का रूप ले प्रगत भै
चं रिड का देवी सित सा मेल हुन गयो ॥१२॥ जुन
देवता को जस्तो रूप. जस्तो वाहन जस्तो आ भुष
न जस्तो हतीया र हुं ध्यो. तस्तै शक्ति रूप शरीर देखि
नि स्केर दैत्य सित युद्ध गर्न आ यार ॥१३॥ हुं स को
विमान मा चठि. वं ह्या य नी हात मा. कं मं रा ड लुली
व ह्यार व ह्या का शक्ति व ह्या य नी देवी आई ॥१४॥
वृष मा चठि रुडा य नी रुडा क्षे को मा ला लाई. य
क हात मा. य क हात मा वरदान. मा हा स प
ध्या या कि अर्ध चंद्र मा आ

कार सिर मा धान्या यस्ति शिव की शक्ति आई न
॥१५॥ मयूर मा च छि हात मा वर्द्धि लीया की कान्ति
के ये रूप ले दैत्य सित जुद्ध गर्न आई न ॥१६॥ तस्मै ग
री गरुड मा च छि संघ चक्र गडा साङ्ग धनुर्वान यद्ग
लिये र विष्णु वी देवी पनी दैत्य सित जुद्ध गर्न आई न
॥१७॥ जज्ञ कानी मिन्न वारा हरु य विष्णु शक्ति वारा
हि देवी पनी वारा हि रूप की रूप ही कन दैत्य सित जुद्ध
गर्न आई न ॥१८॥ नर सिंह रूप धाया कि नर सिंह देवी
कस्मा भन्या जस्का गर्दन का के स ठाडा २ गरी आका
स मा ताग लाई बठारे र निस वे तारा यथि मा गीरा
ई दि ये स्की नार सिंह देवी पनी जुद्ध गर्न लाई न ॥
१९॥ तस्मै गरी हात्मा वर्ज लिया कि ऐ रा वत हाति मा
सवार भै हजार नेत्र गरी कन ईडु शक्ति ईडा यनी
आई ॥२०॥ सर्व देवता शक्ति स्मेत का शक्ती शिव
ले देवी छे ई दैत्य लाई चाडो गरी मेरा पिती निमि
न मार ॥२१॥ यति वचन शिव ले देवी छे ई भन्या
पछि देवी का शरीर देखि अति भयंकर रूप धा
र्दा शृंगोत्कोश बद्गर्दा चरि नि स्को
र शिव छे ई भंछि न ॥२२॥

बाली का

शुंभ छेई योकरे भनी आउ ॥२३॥ तिमि दैत्य अहंकार न
गर अहं दैत्य पनी युद्ध गर्न आया का छनू तिमि ही ह
पनि आयो ॥२४॥ ईन्द्र आ फाराज्य गर्नानू अहं देव
ता पनी आ फा जज्ञ संभोग्ये गर्ननू तिमि दैत्य ला
ई जूव चाउन ईशा छ भन्या सर्वे दैत्य पाता तमा
जाउ ॥२५॥ जब पाता तमानगे ओहि वत्त गरी अ
हकार गरी लडाई गहु भन्या सर्वे दैत्य जुद्ध गर्न आ
उ हां मा स्याल हह तिमि हह को मा सुर गत मान पा
उन नूर श्री प्रह्लाद नानू भनी इने कुरा गरी आउ ॥२६॥
ये सकारन ले ति चं रिड का देवी ति शिव लाई दूत कर्म
मा लाई भनेर न्यो दिन देखि चं रिड का शिव दूति देवी
भनी कन लोक मा प्रसिद्ध नाम च ल्यो ॥२७॥ वडो प
राक्रमी शुंभ ले शिव का मुख वाट देवी ले भन्या का
वचन सुनी कन वडारी सले जाहा का त्या पनी देवी
वस्या कि थी ईन न्यो शुंभ भयो ॥२८॥ देवी छेई जीव
डारी सगर्दे देवता को वैरी दैत्य ले वान को वरु को
वरु देवी काउ पर गर्न लाग्यो ॥२९॥ श्री देवी ले प
नी दैत्य ले ईशा को वान सुत शक्ति पर सुज
॥३०॥ ते सल डाई मा कालि दे

बी पनी सुलपानगरी. बत्वांगले हांदै. दैत्यलाई मा
दै तेसरनभुमिमा. फिरदै गर्दिथीईनू. ॥३१॥ बंधा
यनी पनी दैत्यको तेजहर्ना जलहात मालीयेर. दै
त्यलाई सिंचीत गर्दिथीनू. जां हांदैत्य जां थावाहि
डगुरेर जां थींनू. ॥३२॥ माहेश्वरी लेत्री सुलले. मा
थीनि. वेद्युविले चक्रले काट्थीनू. कोमारी लेवछा
ले माथीनि. ॥३३॥ ईडा यनी देवीले वर्जले अनेक
दैत्यलाई मारेर पृथ्वीमा रक्तशरीर बाटगीराई जी
मिमा गीराउथीईनू. ॥३४॥ वाराहिले सताउता मुख
चलायेर फेर्दै दांतले दाहां. दैत्यका छाती चीहि दिंथी
नू. हातका चक्रले काटेर दुक्ती दुक्ता पारी. पृथ्वीमा
गिराउथीईनू. ॥३५॥ नारसिंहिले नंगाले. दैत्यलाई
ईचीर्दै चपाउदै गर्थीनि. वडो भयंकर शब्दको गर्ज
नाले दशै दिशा भरिंथ्यो रनभुमीमा. सेताउता
फिर्दथीनू. ॥३६॥ शिवदूती पनी वडो अठाउ हा
त हास गरेर. दैत्यलाई पृथ्वीमा गीराई दिंथ्यो. दै
त्यलाई खाई दिंथीनू. ॥३७॥ यस्मात्तरहले देवीका
सेत्री गण वहुतरी शगर्दै वडां. दैत्यको माथीनि
वहुततरहले गरी कन. रक्त

यो ॥३८॥ रक्तविजका शरीर देवी रक्तका विंदु जसे
गिर्न लाग्या जिमि मा ते सै व घत्मा ते सै रक्तविज
जस्मा विरदैत्ये निस्कन लाग्यो ॥३९॥ त्पोर रक्तवी
जयनी हात मा गडालिये रई दायनी सित जुद्धग
र्न लाग्यो रई दायनी पनी रक्तवीज लाई वर्जले हांथि
न ॥४०॥ वर्जले हा न्या का रक्तवीज का शरीर दे वि
वहुतै रक्तवरुं थो त सै रक्त दे सी रक्तवीज को विज
रूप लि वडा पराक्रमि जो धासडा भै जुद्धगर्न लाग्यो
॥४१॥ त्पोर रक्तविज का तनाले जति रक्तका बुंद जिमी
मा प र्थ्या तती दैत्य का रूप पुरुष वडा पराक्रमि उरुं
न रुं थ्या ॥४२॥ रक्तको बुंद ले भया को ति पुरुष पनी
मात्री गण देवी का साथ अती भयंकर हती या रचला
ई वडो जुद्धगर्न लाग्यो ॥४३॥ रई दायनी देवी ले फेरी
पनी वर्जले त्पोर रक्तवीज को सीर काटि दियो फेरी
पनी रक्तवीज उरुं पन्न भया ॥४४॥ रई दायनी देवी
सित तिर रक्तवीज युद्धगर्न लाग्या को देखि कन वी
सुवी देवी पनी चक्र ले कोटे रमार्थ नि गडाले हांथो
॥४५॥ देवी ले चक्र ले हां न्या वहुतै रक्तवी
ज जे असंख्य त्पोर रक्तवीज ले

व्याप्रगयो ॥४६॥ तिनै रक्तबीजलाई कौमारीले हा
थीन वाराहि पनी बडले हाथिन माहेश्वरीले त्रीसु
लले हानी मारिनु ॥४७॥ त्योरक्तबीज पनी वडा को थ
ले डाडा ले सब मात्री का गन लाई यक्यक गरी माथी
॥४८॥ ति मात्री का गन पनी शक्तिशुलवर्जले वडुत
तरह सिद्ध रक्तविज माथिन जनि भुमि मा रक्तका
बुद पथी हजारौ रक्तबीज उत्पन्न हुथ्यो ॥४९॥ रक्त
विज दैत्य का रक्तले भया दैत्यले व्याप्र भयोर सबै दे
वता भय मान्न लाग्यो ॥५०॥ तेस समये मा चण्डि
का देवीले देवता का चित्त दराया को देखि र काली का
देवी छेउ भन्न लागीन हे चामुण्ड ति मिले आफु सु
ख फेराई विस्तार गरी देउ ॥५१॥ मेरा हति पारले
काटिंदा रक्त देखि भया का दैत्य जति थिया तिन्का
रक्त विन्दु घान लाई कालि देवीले मुख फेराई दिन्दा
भया ॥५२॥ तिरक्त वाट भया का दैत्य लाई मारी कन
घाथिन रन भुमि मा जाई रक्त का बीज ले वछा का दै
त्य को नाश गरीन ॥५३॥ हे चामुण्ड ति मीरु स्नात रह
ले दैत्य लाई घाउ फेरी एधि वाट दैत्य न बहनेन
न ॥ यति वचन चामुण्डा लाई

देवीले त्रिशुलले रक्तबीजलाई मारिनि ॥ ५४ ॥ श्रीका
लिकादेवी मुखले रक्तबीज दैत्यको रक्तपान गर्थिनि
ताहापछि रक्तबीज दैत्यले पनी चण्डिकादेवीलाई ग
दाले हाँथो ॥ ५५ ॥ त्यो रक्तबीजका गदाले हाँदा कती
पनी कस्तु फुन्दैन थ्यो देवीले हाँदा त्यो रक्तबीजका दे
हिवाट वहुनै रक्त वहँथ्यो ॥ ५६ ॥ चामुण्डादेवी येता
उता फिर्दै रक्तकोई द्वा गर्थिनि रक्त देखि नभयाको
दैत्यहरु निसवै कालिकाले मुखमा हाँल्यो ॥ ५७ ॥
ति दैत्यलाई भक्षण गरीनि ति दैत्यको रुधिर पनी पीउ
थिनि चण्डिकादेवीले शुलवर्ज भुसुदि आदि गरी या
का नाना प्रकारका शक्ति सकासले दैत्यसेनालाई मा
रिनि ॥ ५८ ॥ चण्डिकादेवीले रक्तबीजलाई मारिनि
चामुण्डादेवीले सर्वे दैत्यको रुधिर पिउथिनि त्यो
रक्तबीज दैत्य हनियारले काटियाका दैत्य पृथ्विमा
लोठिरहँछन् ॥ ५९ ॥ हे सुरथराजा रक्तबीज दैत्य प
नी रक्तवाट उत्पन्न हुँथ्यो रक्तवाट उत्पन्न हुन थुला
रक्तबीज मायापछि त्रीदश देवताहरु सुसिभया
॥ ६० ॥ ति देवता वाट भयाका मात्रीका गण देवी थी
रनि ॥ ६१ ॥ रक्तपानले मत्त भयो संगाम
॥ इति श्री मार्कण्डेय

पुराने देवि माहात्मने श्रावर्णि के मनो नरे रक्तबीज
वध अष्टमो ध्याये ॥ ८ ॥ ॥ सुरथ राजा ले मेधा
ऊषि छेउ स्वज्द छन हेऊ वेधर निमिले देवी
को चरीत्र माहात्म्य रक्तबीज वध दुदा को चमत्का
र कह्यो ॥ ९ ॥ फेरी पनी निमी छेउ सुन्ना को ईशा छ
न रक्तबीज माया पहि सुंभ दैत्य माया पहि निशुं
भ दैत्य अतिरी सगर्थी नीशुं भले कया कयागर्न लाग्यो
आजा गर ॥ १० ॥ मेधा ऊषिले सुरथ राजा छेउ करुं छ
न रक्तबीज दैत्य माया पहि लडाई मा अरु दैत्य स्मेत
माया पहि सुंभ निशुंभ दैत्य ले वडा को पउं थायो ॥
११ ॥ वडो सेना आफु देवी ले माया को देख्यार वडो अ
मर्ष गर्न लाग्यो वाकि फौज अरु पनी ठेरै थीयो उहि
फौज ली निशुंभ दैत्य देवि सित पुद्ग गर्न जाई लाग्यो
॥ १२ ॥ रीस ले वठ चलाई अगाडी पछाडी दैत्य का जोधा
साथ ली देवी का उपर नीशुंभ दैत्य नजिक गयो ॥ १३ ॥
वडो बलवान सुंभ दैत्य ते सले आफु सेना साथ ली
अस्त्र मात्री का गरा जति वाहुला भया का थाउं मा व
डा रीस ले श्रीचंरिड का जो देवी छन तिन लाई मार
डगुया ॥ १४ ॥ ताहा देवी कोर दैत्य को वडो नहु भयो
जस्मा स्वर्ग वाट पानी का धारा वसे
तरफ वाट वान को वसी कुं

कावानलाई देवीले आफ्रावान विचै मा काटि र
देत्यका सरीरमा काटि थ्यो ॥८॥ निशुंभले पनी वा
उलायाको तरवारले र ठार पारीयेर डमुसै गै कन दे
वीका सरीरमा हांड थ्यो ॥९॥ देवीले पनी आफुलाई
सिंघलाई हान्याकावान रीसले नीशुंभका हात
कासकु आथचंद्रमा जडाको ठाललाई काटि दिथी
न ॥१०॥ जब देवीले नीशुंभका हातका ठाल तरवा
र काटि दिया पछि सकु धनुष हातमा लियर हांन ला
ग्यो देवीले पनी आफ्रासन मुख धनुष आयाको देवी
चकले साज धनु २ दुकी दुका गरी काटि दी ईन ॥११॥
जब देवीले निशुंभको शाङ्ग धनु काटि दिईन त्यो निशुं
भवडाको धले निश्वास गर्थ्यो फेरी सुलतियेर देवी
काउपर चलाईन लाग्यो देत्यका सुत आयाको देवीले
देखिनर त्यो सुललाई मुठिले हानी दिईन चुरा चुरा
भयेर पृथीवीमा सस्यो ॥१२॥ त्यो शुंभ देत्य फेरी
गदा हातमा लीयेर चारै तरफ फिरेर देवीकाउपर च
लाई थ्यो त्यो गदा पनी देवीकात्री सुलले हांदा दुका भये
र भस्म हुं थ्यो ॥१३॥ फेरी निशुंभ देत्य हातमा फर्सी लि
येर आयो देवीले पनी आफ्रावानले त्यो
पृथ्वीमा गीराई दिईन ॥१४॥

वडोपराक्रमिभाई निशुंभलाई देवीले एथि मागी
राई दियाका शुंभले देख्यार वडारीसले देवीकाई
पर शुंभ युद्धगर्न आयो ॥१५॥ रथमावस्याका
शुंभलाई चरिडका देवीले र वडावडा पदमहति या
र आथवाहुमाली कन संपूर्ण आकाश व्याप्रगरी
दिईन ॥१६॥ शुंभदेव आयाको देवीले देखि कन
संभवजाउंथिनु त्योशब्दले र धनाका टंकारकोश
ब्द अनिभये करुंथ्यो ॥१७॥ वडाशब्द भयाको घंट
वजाई दशैदिसामा शब्द पुगी देवको तेज ससाई
दिंथ्यो ॥१८॥ ताहा देवीको सिंघपनी गर्जमान ग
र्थो त्योशब्दले मत्तवाला हातीको गडस्थल देखि
मदगिर्न लाग्यो ॥१९॥ ताहापछि कालिकादेवी
एथि देखि उफेर फेरी एथि मा आई हातले थप
री मार्दी घेर अघीका शब्द सबै दिंथ्या ॥२०॥ शि
वदूतिपनी अघोर अडाहहास गर्दथीनु त्योशब्द
ले देवहरु सबै त्राहि त्राहि मांथ्या शुंभदेव वडाको
धले संपूर्ण हुंथ्यो ॥२१॥ देवीले शुंभलाई भैंछिनु
हि पापीष्ट शुंभ युद्धगर्न घडार हो भनी आकाशमा व
स्याका देवताहरुले ॥२२॥ शुंभले दाडाको र्छिनु
समान जाज्वले अग्निजस्तोई

वर्हि लाई दुरगराई दिई न॥ २३॥ देवी का वाहन सिं
घले गर्जमान गदा त्यों शब्द ले शुंभ को फौज मा तीन
लोक मा पुग्यो हे सुरथ मा हा गज त्यों शब्द मा हा घोर श
ब्द निर्घात वर्ज को शब्द लाई धा कि दिं थ्यो॥ २४॥ शुं
भ ले चलाया को वान लाई देवी ले कात र्थी न॥ देवी ले च
लाया को वान पनी त्यों शुंभ ले आ फ्रा वान ले सय हजा
र दुका गरी काटि दिं थ्यो॥ २५॥ ताहा पछि देवी बहु
तेरी साषी कन श्रुत ले शुंभ का छाति मा हा नीन र त्यों
शुंभ मुर्छी भै पृथि मा लो ड्यो॥ २६॥ ताहा पछि अ
घि मुर्छी भया को निशुंभ चिता योर हात मा धनुष
वान लिये र चरिड का देवी लाई श्री कालिका लाई मा
र्द थ्यो॥ २७॥ फेरी पनी दानव का सामि तिनी को पु
त्र जो निशुंभ ते स ले द शरुजार हात गरे र द शै हजा
र चकले श्री चरिड का देवी लाई छाकी दिं थ्यो॥ २८॥
ताहा पछि बडो दुख को नाश गन्यी श्री भगवती जो
छन आ फ्रा वान ले अमुत चक्र वान लाई काटि दि
यो॥ २९॥ ताहा पछि निशुंभ देत्य पनी चां दे उ थी
हात मा गदा लीये र देवी लाई मार्न देत्य का स्य ना
ली ड गु थ्यो॥ ३०॥ श्री देवी चरिड का पनी त्यों निशुं
भ माया को देखि कन तिषा धार भया

कोषकृते त्योगदाकाटिदियो फेरी त्यो निशुंभदैत्यले
हातमा सुतली देवी लाई मारन जांथ्यो ॥३१॥ हातमा सुत
लियाको निशुंभलाई देखिकन निचरिडका देवीपनी
चाडै गरी आफ्ना त्री सुतले निशुंभका छाटिमा हाँदथि
ईन ॥३२॥ त्यो निशुंभका छातिमा देवीले जब त्री सुतले
हानी मारीन फेरी अर्को दैत्य छाती देखि निस्कार देवी
लाई बडार हो भन लाग्यो ॥३३॥ नीशुंभ देखि अर्को दै
त्य निस्काराको देखि नर चरिडका देवी वडा हास्य गरी
कन बडुले काटिदियो त्योपनी पृथ्वीमा पथोर होतयो
॥३४॥ ताहा पहि सिंघले तिखादातले दैत्यलाई चपाउन
लाग्यो श्रीकालिका शिवदूति देवीपनी दैत्यस्येनालाई
सान लागीन ॥३५॥ कसै दैत्यलाई शक्ति ले काटि नरनाश
भयो कसै दैत्यलाई बुझा पनी ले मंत्र ले पनी तंत्र जल ले नि
कासि सिंचन गर्दा मायो ॥३६॥ कोहि दैत्यलाई वाराहि
का मुखले मायो कोहि दैत्य माहेश्वरी का त्री सुतले
मारी पृथ्वीमा गीरायाको ई दैत्य मिचेर धुलो भयो ॥
३७॥ विष्णुबीले आफ्ना चक्रले दैत्यको घडु काटि दुका
दुका गरी दियो इन्द्रायनीले वर्जले हानी दैत्यको ना
श गरी दियो ॥३८॥ कोहि दैत्ये दरले आफै मयो को
हि दैत्यलाई मापरी नाश भयो अरुवाकी रथ्याका

देवताई श्रीकालि शिवदुतिलेर सिंघले मायो ॥ ३२ ॥
॥ इति श्री मार्कण्डेय पुराणे आवर्णि के मनो नरे दे
वी माहात्मने निशुंभवध नवमध्याये ॥ २ ॥ ॥ मेधा
अधिले सुरथ राजा छेउ कथा हा कहंछन् ॥ प्राणवरोव
रका भाई निशुंभ देव जव देवी ले माया को देवी फोज प
नी माया को देवी कन वडा को धले देवी छेउ भंछन् ॥ १ ॥
हेदूख देवी मेरे वर्गित ले लदे छु भंन्या अहंकार नगर अह
देवी का बल ले तं युद्ध गर्हस ते स्तो गुमान न रहवस ॥
२ ॥ श्री देवी ले शुंभ छेउ भंछिन् हेदुस्त्र यो सन्सार मा
मय के छु आफै छुन् मेरा दोशो को हि छेन अरे दुस्त्र शुंभ
यो मेरा रूप विभुती देवी छुन् ईस वै मात्री का गन मेरा
सरीर मा हा लुहरी रहो ॥ ३ ॥ ताहा देवी ब्रह्मा यनी
आदि गरीया का अस्त्र मात्री का सवै श्री चण्डिका को श
रीर मा लिन गरी देखाया येक ले श्री ३ चण्डिका देवी
मात्र रहिन् ॥ ४ ॥ श्री ३ देवी ले शुंभ छेउ भंछिन् मजो
देवी ले वरुत देवी को रूप धारी राखाया ती देवी स
वै मेले आफै शरीर मा ली आ अवम येक ले छु तयु
छगन तयार हो ॥ ५ ॥ मेधा अधिले सुरथ राजा छे
उ कहंछन् ॥ श्री देवी ले यति भन्या पक्षी देवी को र
खे न ले न छुन लाग्यो संपूर्ण देवता देव रह

अघोरजुष्टदेसदहन॥६॥वानकोवर्षातिस्मय
 कुत्रीमुलचक्रवायुव्याह्रजानाप्रकारकोहतिपा
 रलेदुर्वैतरफवाटभयंकरतिनैलोककंपीतमा
 नहुन्यातडाईहुनलाग्यो॥७॥देवीलेसतसंख्या
 जतिसस्रअस्रहनतिनूलेशुंभकारुपरचलाउहन
 तिसस्रअस्रलाईशुंभलेकाटिदिष्टो॥८॥शुंभलेदेवी
 कारुपरचलायाकाहतिगारलाईदेवीलेकाटिदिंथीन
 परमेश्वरश्रीअम्बिकादेवीलेसस्रअस्रघाईपनीदी
 न्येस्रालैलेगरीवडोकुंकारशब्दलेकाटिदीईन॥
 ९॥ताहापछिशुंभदेत्यलेहान्याकावानलेश्रीदेवीला
 ईठाकिदिष्टोतिदेवीलेपनीदेत्यकावानलेठाकि
 याकोदेसिकनवडारीसलेआफ्रावानलेशुंभकोध
 नुषकाटिदिया॥१०॥फेरीशुंभलेहातमावर्द्धिलीयोहा
 तमात्राकिलीयाकोदेसिकनदेवीलेआफ्राचकलेवर्द्धि
 लाईकाटिदिईन॥११॥ताहापछिदेत्यकाराजाशुंभले
 चंदुसूर्यलायाकोठालतवारहातमालिदेवीकारु
 परदगुयो॥१२॥ठालतवारलिआयाकोशुंभलाईदे
 वीकनचाईउथेरआफ्रास्रलेकाटिदिईनधनावा
 रछोशाकातीयावानलेचंदुसूर्यलाग्याकोठालत
 वारकाटिदिईन॥१३॥तसवसत्माशुंभकारथका

छोडा धनुष नीसार धीपनी काटि दिई नू. शुंभ लेपनी दे
वी काउपर मुगत लि जाई लाग्यो ॥१४॥ श्री अम्बिका दे
वी ले मुगद लू आया को दे सि ति वा वान ले काटि दीयो
शुंभ लेपनी अम्बिका देवी लाई मुष्टि ले हाँ दे गयो ॥
१५॥ देवी का छाटि मा मुष्टि ले हान्यो श्री देवी लेपनी
हात का लपटा ले शुंभ का छाटि मा हान्यो देवी का ल
पटा ले हान्यो को शुंभ देख्य पृथि मा पछारी यो फेरी
जियेर युद्ध गर्न उठी तयार भयो ॥१७॥ शुंभ ले देवी
का वाहु पंकेर आकाश मा ले गयो आकाश मा निरा
धार भै श्री देवी युद्ध गर्न लागि नू ॥१८॥ तस समये मा
देवी र शुंभ आकाश मा वाहु युद्ध परस्पर कुंथ्यो त्यो
युद्ध देखि कन सिद्ध मुनी जन हरु वडा आस र्य मांथ्यो
॥१९॥ ताहा पहि वहुत व्येर संम अम्बिका देवी ले
शुंभ देख्य संग वाहु युद्ध गरि कन हात ले पंकेर आका
स्मा घुमायेर शुंभ लाई पृथि मा पछारी दियो ॥२०॥
॥ त्यो शुंभ फेरी उठी श्री देवी लाई मार्नी को मन सुभा
गरी चाँडे मुष्टि ले हाँ दे गयो ॥२१॥ ताहा पहि शुंभ
ले आफु लाई हान आया को जव देवी ले देखि नू तसे
विना मा वडोने जन्म या को शूल ले शुंभ का छाती मा

धसेर पृथ्विमा लोटायो ॥ २२ ॥ देवीकात्री सुनले माया
को शुंभलो दूदासेर समुद्र हिं पर्वत पृथ्वि स्मेत कंयि
त भयो ॥ २३ ॥ वडो इष्ट तो शुंभ मया पछि सन्सार प्र
सन्न भै कन चित्त स्थिर भयो ॥ २४ ॥ अधिक मेघ उर्य
ति कुंथ्यो सोपनी ज्ञान भयो नदिपनी मार्ग मा वहन लाग्यो
शुंभ देत्य मया पछि तिन लोक मा उ पट्ट कुन दियो ॥ २५ ॥
ताहा पछि सर्वे ईन्द्रादि देवता संतोष भया गोधर्व देवता हर
पनी पाईनु सुह गरी पाईन लाग्यो ॥ २६ ॥ कोहि देवता वात
चित्त गर्थ्यो अप्सरा हरु नाचन लाग्यो वायु वधिया गरि
चलन लाग्यो श्री सूर्य पनि निर्मल भै तेज मान कुंथ्यो
॥ २७ ॥ अग्नि पनि आफ्नो प्रमानले प्रचलित कुंथ्यो दि
शादि शादेधि कुन्या उ पट्टव जो कुंथ्यो सोपनी ज्ञान भ
यो सर्वे उ पट्ट शुंभ गर्थ्यो तो मया पछि तिन लोक मा
सर्वे कुराको वंदो वस्तु भयो ॥ २८ ॥ ॥ इति श्री मा
न्देय पुराणे शावर्णि के मनोन्तरे देवी माहात्मने शुंभ
वध दश मोध्याये ॥ १० ॥ ॥ मेधा ऋष्येश्वर ले सु
रथ राजा छेउ कहं छन ॥ हे सुरथ राजा देवी ले शुंभ दे
त्य लाई माया पछि ते सशमये मा ईन्द्र आदि अग्नि
स्मेत सर्वे देवता मिलेर फुल्या का कमल जस्ता सुधा
र विन्दु भया ति देवता का मुख का स्वभाये मानले दि

शायनी उज्याले भयावर कालो मि यस्ता देवता हेरु कात्या
 यणि देवी का अस्तुति गर्न लाग्या ॥१॥ देवता अस्तुति गर्ह
 न हे देवी सरगमा आजा प्राणि को दूख हरी दियो हे माता
 पशं न हो संसार देखि पशं न हो हे विस्य स्वरी संसार को
 रक्षा गर स्थावर जंगममा सबे ठकुरानी ति मि हो ॥२॥
 संसार को आधार पाव रूप पनी ती मि ने हो कि न भन्या
 पृथ्वी को रूप गरी विराज मान हो हे अलं ये हे अर्थ ति मे
 पण क्रम ये स्तो भनी न जानी न जानी जल मा व स्या कि हो
 संपूर्ण संसार लाई जल देखि व चाई राखि की हो हे जग
 त जननि ॥३॥ हे विसुवी माता अनेक पराक्रम देखि उदै हो
 हे देवी वैष्णु विशक्ति ति मि हो संसार का विजकारन माया रु
 प पनी ति मि हो हे देवी ती मी ले यो सा संसार लाई मोहित गरी
 राखि हो ति मि जब पशं न कुंक्षीत भुलोक मा मुक्ति दिंक्ष्यो म
 या पाहि मोक्ष दिंक्ष्यो ॥४॥ हे देवी जति सबे विद्या छन ति स
 बे ति मे भेद हो संपूर्ण संसार मा जति स्त्रि छन ति सबे ति मु
 रूप छन यकै ति मिले संसार भरी राखि हो परम मुक्ति
 वचन ले ति मो अस्तुति का हा संम गरौं ॥५॥ सबे ज्यू मा
 व स्या कि ति मि देवी भुक्ति मुक्ति दिन्या ति मि यस्ति ति
 मो अस्तुति गर्न हा मिले सक देन ॥६॥ सबे संसार का
 सो का हृदय मा बुद्धि रूप ले व स्या कि ति मि देवी

ने

सर्गमा भुक्तिमुक्ति किदा ता तिमि नारायणी देवी ला
ई नमस्कार छ ॥७॥ घरी मुहुर्त रूप गरी घरी नाम का त
दिछो आन्सार का उपर पीती लाई शान्ति रूप हे नाराय
नि तिमि लाई नमस्कार छ ॥८॥ सर्व मंगल कार्यः
को कल्याण रूप हे शिवे सर्व कार्य गन्यो तिमि नै हो
रक्षा पनी नीने ज्ञापनी आधार शक्ति रूप पनी तिमी
नै हो नारायण तिमी कन नमस्कार छ ॥९॥ सन्सार
को उन्पति स्थिति संहार की तुम भुत हो नित्य रूप गुण
को आश्रय गुण मय सत्य रज तम तीन गुण को रूप
तिमि नै हो हे नारायण तिमि कन नमस्कार छ ॥१०॥
हे देवी तिमा सनमा आउ न्या दुर्वल मनुष्य को रक्षा ग
नै तत्पर हो सब सन्सार को दुख ह छो हे नारायणी ति
मि कन नमस्कार छ ॥११॥ हं सका विमान मा वसि बुद्धा
यणि देवी को रूप धारि कुसका सीर ले कमन्द लुका जल
ले सिंव हो हे नारायणी तीमि कन नमस्कार छ ॥१२॥
शिव को रूप गरी हात्मा नी सुहती अर्ध चन्द्र धारी की स
र्प को हाल लाया की वृषभ मा सवार भया कि मा हे श्वरी
रूप गया की तिमि नारायण लाई नमस्कार छ ॥१३॥
मयुर कुर्कुट वाहन मा सवार भै हात्मा मा हा शक्ति को
मारी रूप लिया कि कार्तिकेय रूप गरी वस्या कि हे नारा

यशिदेवी तिमिकन नमस्कार ह ॥१४॥ विष्णु रूप
गरी संघ चक्र गडा शक्र धनु लिया कि वैष्णु विरूप लेहा
मिंदे विप्रशन्न हो हे नारायण शि तिमिकन नमस्कार
ह ॥१५॥ वडा चक्र हात माती दात ले ए धि धानि राघ
न्या ये स्त्रो वारा हा रूप धार्या हे शिवे हे नारायणी तिमि
कन नमस्कार ह ॥१६॥ वडा भयंकर नृ सिंह रूप गरी
देत्य भार्ना को उदे मग न्या तिन लोक को रक्षा ग न्या हे ना
रायणी तिमिकन नमस्कार ह ॥१७॥ मुकुट धाया कि
वडा वर्ज हात मालि हर जार नेत्र ले हेर्दि हताशु र देत्य को
पान ह न्या हे नारायणी तिमिकन नमस्कार ह ॥१८॥
शिव दूति रूप गरी देत्य का वल को नाश ग न्यो भयोन
क रूप गरी शब्द गर्दि हे नारायणी तिमिकन नमस्का
र ह ॥१९॥ दात ले भयंकर मुख मुदु माता ये ह्या की च
राड मुं राड देत्य लाई मार्या हे चा मुण्ड नारायणिकन न
मस्कार ह ॥२०॥ लक्ष्मि रूप लज्ज्या रूप माहा विद्या रूप
सर्दो रूप पुष्टि रूप कुव रूप स्थिर रूप माहा रात्री रूप मा
हा माया रूप तिमि हो हे नारायण तिमिकन नमस्कार
ह ॥२१॥ सरस्वति रूप श्रेष्ठ रूप भुक्ति रूप चा भुवी रूप ते
मो गुण रूप यति रूप धार्या हे ईन्दे तिमि प्रशन्न हो हे ना
रायण तिमिकन नमस्कार ह ॥२२॥ सर्वे सन्नार रूप

मेघारूप जगत्की स्वामि सव शक्ति मा युक्त यस्मिन्
हि देवी हामोर रक्षा गर हे दुर्गे तिमिकन नमस्कार ह
॥२३॥ सुन्दरी त्रिनेत्र ले युक्त भुव सो भित्त भया की
तिमि हो हामि सव भुन देवी रक्षा गर हे कात्यायनी
देवी तिमिकन नमस्कार ह ॥२४॥ ज्वाला मस्तो नेत्र
भयंकन तिमि संपूर्ण दैत्य को नाश गन्या आत्मा श्री
सुलली पाप देखि रक्षा गन्या हे भट्काली तिमि लाई न
मस्कार ह ॥२५॥ हे देवी तिमि घन का शब्द ले दैत्य को
तेज नाश गन्या सन्सार का शब्द पूर्ण गन्या हे देवी ति
मा ये स्ना घट ले पाप देखि हामोर रक्षा गर पुत्र का हे ॥
२६॥ दैत्य कार क ले वो सो ले मा सु ले ती पीया को निर्म
ल तिमि जो सद्गुन हामो कल्यान गरो सु हे चरित
के तिमिकन नमस्कार ह ॥२७॥ हे देवी जव तिमि
पुत्रान्न भया सव व्याधि का नाश गन्या हो जवरी सा
यो भन्या मन को त्याग को नाश गन्या हो तिमो आस
गन्या को सेवा अरु गर्छन ॥२८॥ हे देवी यस धर्म
चैर गन्या जो वडा दैत्य छन तिमि हर लाई अनेक ह
पगरी नाश गयो यस्मा पराक्रम अरु देवता को ग
र्तन ॥२९॥ चौध विंश साख मा प्रथम वचन मा
तिमि देवी दोशो को हि छेन यो शन्सार को मम

को बडो सा डलह अंध्या रामा वारंवार घुमाउ छनू ॥
३०॥ हे देवी जाहा राक्षस छनू जाहा ठाकुर रह छनू जा
हा भागो को भय रह छनू लागी रह छ समुद्र मा जाहा ज अ
डक्या मा ति मि रक्षा गर्छौ ॥ ३१॥ हे देवी विस्वशरी ति
मि संसार कि आत्मा हो संसार धारी राखि छौ ति मि
विष्णु ले पनी नमस्कार गर्गि जो ग्ये छौ जो मनुष्य ति मा
भक्तिले न मु छनू त्यो पनी संसार का आश्रय हो ॥ ३२॥
॥ हे देवी हा मा उ पर पुत्र न हो जस्तो गरी ये सब वत्सा
दैत्य हरु लाई मा यो हा मा शत्रु देवी रक्षा गर्छौ त स्नेह
री सबै जगत्को पाप को नाश गर उत्थात ले भया को
उपद्रव दूर गर ॥ ३३॥ हे देवी संसार का दुख को नाश
गर्छौ भक्त जन देषि ति मि सदा प्रशन्न हो हे जगत्मा
ता ति न लोक को देवता हरु ले अस्तुति गर्छौ ॥ ३४॥ ताहा
देषि आज्ञा गर्छन हे सुर गगन मवर दाता दुः जोति
मि हरु रक्षा वर मा ग्छौ संसार का उपकार नी मि न्न
ति मि वर माग म दिंछौ ॥ ३५॥ तव देवता हरु मा ग्छनू
हे देवी नि न लोक का सबै बाध्य को नाश गर हा मा वै
री को नाश गर ये हि वर देई ॥ ३६॥ फेरी पनी देवता
हरु लाई भंडिनु हे देवता हो ति मि हरु सुन ७ मा तौ
ने न मृत नामा अंतु का अंजर मा अठाई सौ कलि

युगमाशुंभनिशुंभमधुरानगरीमाफेरीउत्पन्न
न्याछन॥३७॥तसकारननेन्दगोयकाघरमाज
सोदाकागर्भमाजन्ममल्लूलानिशुंभशुंभकाअ
वतारकंसकेशिईदुईश्रीकृष्णकाहातदेखिमर्दछ
मविद्याचलपर्वतमाविराजमानकुंला॥३८॥फे
रीभयंकररूपलिपुष्टिमाअवतारलिकनविषु
चिन्तलाईदातलेचपाईरदारीमकाफूलजस्मोर
लातदातमेराहुन॥३९॥तस्कारनस्वर्गमादेवता
हरपुष्टिमाभनुय्यहरईनहरसवैलेमेरानाईर
क्तदंतिकाभनीअस्मृतिगर्नन॥४०॥फेरीयनीस
य१००वर्षसंमजलवसौनपुष्टिमाजलरहवैनते
सवसत्माऋषिहरलेमेरोअस्मृतिगर्ननमश्वयं
भुदेवीकोअवतारगरुंला॥४१॥ताहापक्षिनायेने
त्रगरीऋषिहरलाईहेरुंलारमेरानामसंताहिभ
नीमनुय्यहरभंछन॥४२॥ताहापक्षिमेरासरीर
मासागुंयुजाईरतेसुसागलेवर्षानहुंज्यालुसंम
संपूर्णलोककोपानराहुंलार॥४३॥ताहापक्षिमेरा
नामसाकभरीदेवीभनीपुष्टिमाप्रस्थानभुमिमा
दुर्गनामादैत्यलाईमारुंला॥४४॥ताहापनीमेरोना
मदुर्गादेवीभनीप्रसिद्धहोलाफेरीयनीजवमैलेभ

पानकरूपगरी हिमाचलपर्वतमा ॥४६॥ ऋषिहरको
रक्षागर्न विमिन्न राक्षस भोजन गरुलार सबै मुनिज
नरुह सिरने सुगरी मेरो अस्तुति गरुनु ॥४७॥ भिमादे
वी पनी भनी मेरा नाम गर्नुनु जब अरु नाम देत्यले ती
न लोकमा वाधा गर्नु ॥४८॥ ताहापछि भवराको रूप
गरी असंख्यै तिने लोकको हित गर्नुन्यो महासुरदेव
रूपलाई माहंता ॥४९॥ ताहापछि लोकहरु भामरीदे
वी कन मेरा अस्तुती गरौस् यस्ता तरहले पछि पनी दे
त्यहरु उत्पन्न भै उपदुव गर्दै रहन्थ्यो ॥५०॥ तसर्थ
मपनी पृथ्विमा अवतारली कन जति देत्य उत्पन्न हुं
थ्यो मपनी मादै गर्नुला ति मिहरु निर्भय सितरहौ
ला ॥५१॥ ॥ इती श्री मार्किण्डेय पुराणे आवर्णिके
मनोन्तरे देवी माहात्मने फल अस्तुतो यकादख्यो
य ॥५२॥ ॥ मंदी केरी पनी देवताहरु सित आ
ग्या गर्नु हे देवताहो जो मनुष्यले ये स्नात्रह संग पा
थ गरी मेरा अस्तुति गरौस् तस्का संपूर्ण वाधाको
नाश गरुला ॥५३॥ मधुकैटभ जो देत्य मारीयो पथ
म चरीत्र महीछा सुरदेव जो अध्यायेमा त्यो दु मि
य चरीत्र थुंभ निथुंभ जुनु अध्यायमा मान्या त्यो नृ नि
ये चरीत्र हो इति न चरीत्र जो मनुष्य भक्ति ले कर्तन
गर्नु ॥५४॥ अस्मिन्न वसि चतुर्दशिका दिन भक्ति ले

पाठगरोस् सुनाव स्तापनी तस्कन पापलागेन पा
पले मयाको वीपतिहवैन ॥४॥ शत्रुको चोरको रा
जाको हतियारको अग्निको ईनिको भयहवैन के
हेपनी दारीदुपनी हवैन भाईवं धुदेवि विरोधह
वैन ॥५॥ तस्कारन मेरा माहात्मा सदा आवधानसि
त पाठगर्नु भक्तिले सुनु परम स्वस्त्रयन होला त
सलाई कइयान होला ॥६॥ माहा मादि आदि गरी
याका वडा उपदुव जो छन स्वर्ग मृत्यु पाताल देखि
हुन्या उतपान पनी मेरा माहात्मा पत्नी नित्यनी ज्ञान
ईछनु ॥७॥ जाहा मेरो स्थान नित्य स्वचिन्त गरी पाठ
गया ताहा सदा सर्वदा रहन्याहु आ पूरा स्थान छोडन्या
छैन जाठ साता वा हापनी भवहयाहु ॥८॥ शत्रुका
र्यमा मेरो पुजा पाठ होला वली गर्नु नित्य चरीत्र पा
ठगर्नु सुनु ॥९॥ विधि विधान ले जान्या पनी नजाने
पनी जोन मनुष्यले वलिदान पुजा पाठ होम गर्नान
तसमनुष्य देखि वडा पीतिले मलिन्या छौं ॥१०॥ स
रत्काल आश्विन मेना नवरात्रिमा पनी यो माहा
त्मा पाठगरोस् सुनोस् भक्तिगरोस् ॥११॥ तिभक्त
जन मनुष्यलाई संवेदुरवको बाछाहुला धनधाने
पुत्रसहित सुखी भै मेरा पुजादले आनंद भै रहननु

॥१२॥ मेरोयो माहात्मा सुनाले संवे काम वधिया
सुफलं तस्मिन्ना भोला सुद्ध मापरा क्रमि जस
मिहने होला तसमनुष्ये लाई सदा निर्मल भै रहला
॥१३॥ त्ये समनुष्य का शत्रु को नाश होला सदा क
ल्याण होला अर्थ स्मेत् यो माहात्मा सुन्या मनुष्य
लाई तस्का कुल आरोग्ये आनंद सुसिद्ध ननू ॥१४॥
सर्वे शान्ति गन्यो काम दूस्वप्न प्रदेष्टा मा गृह दुष्ट
भया मा मेरा तिन चरीत्र को माहात्म्ये सुनुर पै हूँ अ
कासू मात भया का उषदुव को शान्ति होला ॥ गृह बांध
वा को पनी शान्ति होला दुस्वप्न प्रदेष्टा मा पनी सुस्वप्न हो
ला ॥१५॥ बात गृह दो किनी ले वाल खलाई लाग्या मा प
नि सुख होला आयत्त काल मा विरोध भया मा मेरोयो
माहात्म्ये सुन्या मिलाय होला ॥१६॥ मेरा माहात्मा पा
ठ गया दूष्टं न मनुष्य को नाश होला राक्षस भुत प्रेत
नाश होला ॥१७॥ जो यो तिन चरीत्र मेरा माहात्म्ये पा
ठ गली तस्का नजिक मार हुंला मेरा नजिक राखुंला
मेरा निमिन्त पशु वली दान पुष्प धूप दिव अर्घ सुगे
न्य नै विद्यादि ॥१८॥ वंश भोजन होम दिन रात संभ
अनेक नै व्यग्र ले श्रधा भक्ति पूर्वक ले चढाई नु ये स्ते
तर हले वर्ष दिन संभ जो मेरा पुजा गली संतुस्तग

राउता ॥२०॥ मेरी प्रीति यो मेरा माहात्म्य ये कफेरा
पाठ गरीस दा सुनो स त्यों भक्त जन सबै मनोमिला
स पाउता पाप देखि मुक्त होता ॥२१॥ मेरा जन्म भया
को यो माहात्मा जो मनुष्य यहो स भुनये तदेवी रक्षा
होता पुद्गमा मेरा पाठ गया दुख नाश होता ॥२२॥ यो
तिन चरीत्र सुन्या मनुष्य लाई सबुको भये कै हूपनीह
वैन हे देवता होति मिले जो अस्तुति गयो करि हर
ले चौथा अध्याय मा जो अस्तुति गया ॥२३॥ प्रथम
अध्याय मा ब्रह्म ले गया को अस्तुति ईतिन चरीत्र को
अस्तुति जो भक्ती ले पाठ गली वधीया बुद्धि दीउता
॥२४॥ वडावन मा अग्नि दठ्या लोला गया मा शत्रु का
घेरा मा चोर दा युले पकंद मा सिंघ व्याघ्र हातिका
घेरा मा ॥२५॥ वदा को पले राजा वाट पकन पठाउदा
मा मारन ला गया मा समुद्रा दिन दित दी मा वायु ले
जाहा जदुंगा परस मा विच मा अडक्या मा ॥२६॥ व
डा पुद्गमा हतियार चलाई दा मा सन्तार मा जति
दुख परी आउछ ति दुख पर्दा मा ॥२७॥ यत्नो हुंदा
मा ई मेरा चरीत्र समर्प गनी ले मात्रे सबै संकष्ट छुत
ला मेरा प्रभाव ले सिंघ चौर सत्रु का भये देखि मुक्त हो
ला ॥२८॥ मेरा चरीत्र पाठ गन्या दुख प्राणि ठाडा भा

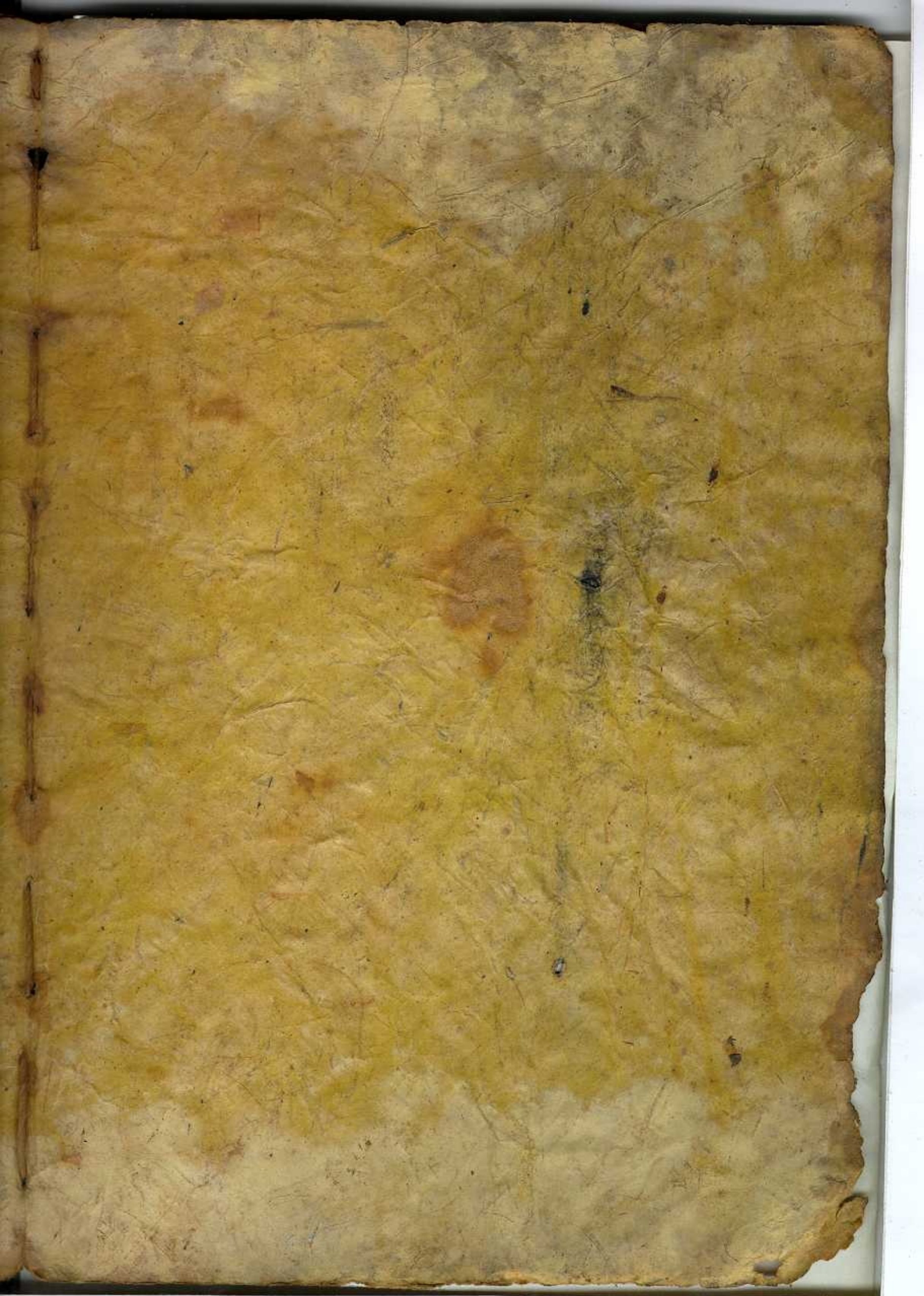
गिजाता मेधा ऋष्येश्वर ले सुरथ राजा छेउ कहं छन
हे सुरथ राजा देवी यस्ने पराक्रमि छन ॥२९॥ ताहाप
छि देवी गुप्त भयो ति ईन्द्रादि देवता हरु निर्भय सि
न आफ्रा आफ्रा अधिकार मा लाग्या जस्ने अधी गथ्य
तस्ने गर्न लाग्या ॥३०॥ सर्वे देवता आफ्रा भाग मा जे
जको भोग लाग्या शत्रु हरु मरी गया शुंभ निशुंभ व
डा देवताई संग्राम मा देवी ले मारी दीं ईन ॥३१॥ स
न्सार को विध्वंश गर्न्या वडा पराक्रमि शुंभ मा न्या पोछि
वाकी रक्षा को पाताल मा भाग्यो ॥३२॥ देवी नीत्य छन
फेरी फेरी उत्पन्न कुन्दी भईन हे राजा सन्सार को पाल
ना गर्न लाई ॥३३॥ ति देवी ले सन्सार लाई मोहित गरई
राखि छन ति देवी सन्सार उपर जाउछीन भक्तिले पु
शन्न गरया को लाई ज्ञान संयति पनी दिंछीन ॥३४॥
हे सुरथ राजा ति देवी ले संपूर्ण ब्रह्माराड गोल व्यापग
री राख्या कि छन माहा काली माहा मारी रूप ले ठाकि
राखि छन ॥३५॥ स्व माहा मारी देवी समय मा सन्सार
कि शृष्टि रूप आदि विद्या हुंन ॥३६॥ मनुष्ये का वृद्धि
समये मातृ क्षिप्त वृद्धि दिंछीन स्वहि माहा कालि रूप
प्रलय काल मा नाश पनि गरिंछीन ॥३७॥ जव मनुष्य
ले वधिया तरह ले पुप चंद ना दिले भक्ति सित असु

तिगया देवी वधि ये बुद्धि दिंहीन ॥ ३८ ॥ ॥ ई
ति श्री मार्कण्डेय पुराणे शावर्णि के मने नरे देवी मा
हात्मने फल अस्तु ति दादशो ध्याये ॥ १२ ॥ ॥
मेधा ऋषे श्वर ले सुरथ राजा छे उ कथा हा कहं छन
हे सुरथ राजा देवी को उत्तम माहात्मा ति मि छे उ वी सा
र गया ति देवी क स्त्रो भन्या सन्सार धारी राखि छन
॥ १ ॥ विष्णु कि माया देखि यो विद्या गरीन ति माया
ले ति मि राजा न्यो समाधि वैस्य भयो अरु जानि जन
भयो ॥ २ ॥ मोह माहाति राखि छन अधिपनी मोह मा
हाति राखि छन फेरी पनी मोहित गन्या छन हे सुरथ
राजा ति माहा माया का सने मा जाउ ॥ ३ ॥ ति देवी को से
वा गया देखि भोग स्वर्ग मोछे पनी दिनीन भनि मा
र्कण्डेय ले जये मुनि सित कहं छन जसे देवी को उ
त्पतिको विस्तार सुरथ राजा ले मेधा ऋषि छे उ मुन्या
॥ ४ ॥ जये मुनि सित वृत्त कथा को मेधा ऋषे श्वर ले व
ताया को सुनि ते से मेधा ऋषे श्वर का पाउ मा सुरथ
राजा परी पुराण मग्यार आफारा से हरन काम मत को
दुख का आनुर भया को तस समये मा मेधा ऋषि सुर
थ राजा वैस्य ति नै जना तपस्या गर्न जादा भया ॥ ५ ॥
तव देवी का दर्शन पाउ ना लाई नदिका ति रमाव सि

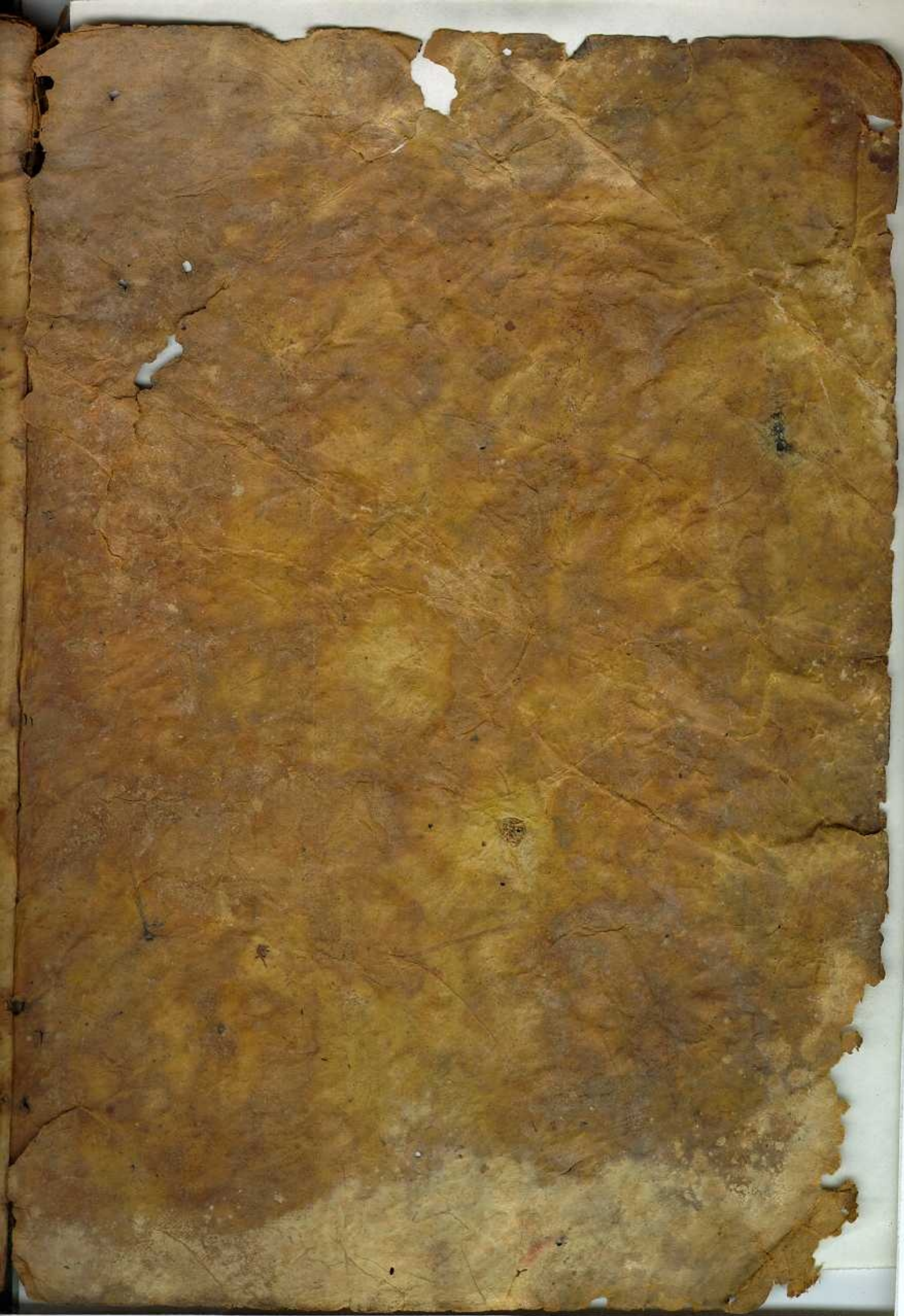
विधि विधान ले पुजा होम पाठ गणा को आरंभ गन्या
॥६॥ न्यो नदिका किरीन मावसि ती राजार समाधि वै
स्ये ले नदिका जातो को मुर्ति वनाई उत मदेवी को सुख
पाठ गर्दै परमत पस्य गर्दी भया ॥७॥ पुष्य धुप तर्प
न होम ले ति देवी को पुजा गरी को हि दिन संम उप
वास गर्था को हि दिन संम थोरी भोजन गर्न ला
ग्या जाव धान सित देवी का उपर तनू मनू लाई तप
स्या गर्न लाग्या ॥८॥ आफ्रा शरीर कार कले वली दा
न पनी गर्न लाग्या यस्तो तरह शित जिते न्दी भै देवी
को पुजा सेवा सुरथ समाधि गर्न लाग्या तीन वर्ष सं
म ताहि रह्या ॥९॥ तिन वर्ष पछि ति देवी प्रशन्न भै
प्रतक्ष दक्षीन दिक्कन राजा सुरथ समाधि वैस्य छेउ
आग्या गर्छि नू हे राजा हे वैस्य ति मि दुई ज्यावर माग्
छो ॥१०॥ ति मि देखि म संतोष भै वर दिंछो ति मि म
छेउ विनी गर भन्दा मार्कण्डेय ले जै मुनी छेउ भंछव
जव देवी को नित्य आज्ञा भया पछि ति दुई वर माग्छ
नू राजा सुरथ ले ये से जन्म मा ॥११॥ वलै ले शत्रुता
ई जी ति आफु राज्य मिलो सुभनी येहि वर माग्या स
माधी वैस्य ले मन्सार मा लाग्या को मोह ले मलाई यो
मोहन हवस् यो ज्ञान माग्दछो भनी ज्ञान माग्यो ॥

१२॥ यो मेरो हो मवडोहु यो मेरा शत्रु हो यो मेरा धन
यो मेरा मित्र पुत्र कुल कुटुम्ब भैया यो ममत्व जोहः
त्यो जुन तरहले मलाई कुटुम्ब स्वहित त्वजान को वर वैस्य
ले माग्यो तव देवी चें गिडका आग्या गर्दिनु हेरा जा सुरथ
अवधोरे दिनमा आफु राज्य पाउँलास् ॥१३॥ शत्रुलाई
मार्तोस् तलाई कैहें नहुन्या स्थिर राज्य होला तमया
पछिपनी तेरा दोश जन्ममापनी तेहि राज्य को राजा हो
लास् ॥१४॥ सूर्यका घरमा जन्म लि पहिले भुव लोक
मा वैवस्वत्यमनु भयापछि सावर्णि नामा आथो मनु
निमि होला हे वैस्यका श्रेष्ठ समाधी तेले मसित जान व
रमागीस तेरा मन को रहुर जो मा गिस तेरा मन को ईक्षा
सिद्धि दिंदु तलाई परम तत्व जान होला मार्क देय तेजे
मुनी छेड भेड न देवी ले यस तरह सित राजा सुरथ स
माधी वैस्यलाई दिकत ॥१६॥ अष्टाभक्ति पूर्वक ले सुर
थ समाधी वैस्य ले तन मन गरी अस्तुति गन्या तसै सम
यमा चें गिडका देवी गुप्त भईनु ॥१७॥ यस्मा प्रकार ले छे
त्रीय राजाका श्रेष्ठ सुरथ राजा लाई चें गिडका देवीका पु
साद ले वर पायार दोश जन्ममा राज्य पाया ॥१८॥ सूर्य
वंशमा जन्म पाई वैव सोन मन्व नर पछि आथो साव
र्णि नामा मनु हुन्याछ ॥१९॥ ॥ ईति श्री मार्कण्डे
य पुराणे सावर्णिके मनो नरे देवी माहात्मने सुरथ

वैश्यवरदान त्रयोदशोऽध्यायः ॥१३॥ ॥ याह
सं पुस्तकें दिष्टा तादि संती थीतं मया यदि सुद्ध
अ सुद्धो वा मन दोष न दिये ते ॥ ॥ शाके संवत्
१८३२ नेपाली संवत् १०३ इति संवत् १९७४ सा
ल विक्रम संवत् अथ मानेन शुभ भाद्र शुक्ल
पक्ष चतुर्थि पुण्य तिथौ स्वाति नक्षत्रे वै योग्ये
था कर्ने मुकुर्ते के हरे स्यती वार सरे आश्विन गते प
त सदिने लिखीतम् सहर भाड गाउँ भोला छेतोल
को हाल ती सी मध्ये पहिया ग्राम स्थाने श्री ३ व
न काली देवी चरने वासन्या श्री सुबा दुर्गा नर सिं
का नाती श्री कुलमान सिंह का छोरा गरोग शिव
हा डुर कस्य पती ने श्री देवी माहात्मने श्री चरणि
सार लेखा ॥ शुभम् ॥ यो पोस्त क क से ले लो भया पन
गनु ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥

ASHA ARCHIVES

246